

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Vasaris — February 26, 1964

24 Nr.

ILIUSTRUOTOS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ANTROJI KARO FAZĖ VIETNAME

KOMUNISTŲ KARINĖ PADĖTIS ČIA TAIP PAGERĖJO, KAD JIE JAU GALI OPERUOTI BATALIJONAIŠ IR DAR DIDESNIAIS JUNGINIAIS. - KARTU GREITAI ARTĖJA LAIKAS AMERIKAI APSISPREŠTI: PASITRAUKTI AR SUTELKUS DAR DAUGIAU JĖGŲ PULTI Š. VIETNAMĄ

Vytautas Meškauskas

Apie Vietnamą vis dar daug kalbama ir rašoma. Praeitą penktadienį jį paminėjo savo kalboje prezidentas Johnsonas, pabrėždamas JAV pasiryžimą ginti jo pietinę dalį. Dieną prieš tai buvo paskelbta dalis Gynimo Sekretoriaus McNamaros pareiškimo senato lėšų skyrimo komisijoje, kur jis palaikė viltį, kad kitais metais JAV galės atitraukti didesnę savo kariuomenės dalį iš to nelaimingo krašto. Senatorių primygtinai klausiamas, McNamara atsisakė kariuomenės pasitraukimą susieti su laimėjimu prieš komunistinius partizanų, aiškindamas, kad tai esąs pačių Vietnamiečių reikalas. Toks aiškinimas gal ir būtų buvęs logiškas prieš nuverčiant Diemo režimą. Tą režimą pakursčius nuverst Washingtono administracija moralškai kaip ir įsipareigojo pati atsakyti už tolimesnį to krašto likimą.

Mat, nors Diemo režimas dėl susidariusių aplinkybių -- karų veiksmų nuo pat 1944 metų -- ir nebuvo labai populiarus, tai vis tiek jis buvo pats kilęs iš Vietnamo. Diemas ir jo brolis buvo suorganizavę organizacijas, kurios ne tik padėjo jam išsilaikyti valdžioje, bet kartu buvo ir visos administracijos nugarkaulis. Perėmę valdžią karininkai tas organizacijas paleido ir tokiu būdu vieninteliu valdžios ramsčiu liko 220,000 vyrų kariuomenė, amerikiečių instrukuojama ir apmokama. Panaikinus Diemo pusiau karines organizacijas, su komunistais neliko kito kovos būdo, kaip okupuoti atskirus kaimus bei vietoves ir ten palikti stiprias igulas. Bet tokiam karavi-mo būdai esamos vietnamiečių kariuomenės neužtenka. Reikia atsiminti, kad Graikija tik tuo būdu buvo išgelbėta nuo komunistinių partizanų. Vietovės, kur jie siautė, buvo laikomos okupuotos kaip prieš kraštą. Vietname buvo laikomasi kitokios taktikos iš dalies ir dėl to, kad komunistai iki šiol pasitenkindavo veikiant nakties metu ir palyginti nedidelėms grupėms, nuo kurių galėtų atsigrąžinti patys kiek apginkluoti gyventojai, jei matytų prasmės. Bet JAV sutikus su Laos 'neutrazalizacija', toks 'žygis' padarė atitinkamą įspūdį. Laos pradimas atidaryti partizanams keliu per sunkiai sukontroliuojamą vakarų sieną. O kiek vėliau 'persiorientavo' ir Kambodijos valdovas Sihanouk. Jis leido kiniečių laivams atplaukti į savo uostą Sihanoukville, kur jie iškrauna partizanams reikiamą medžiagą.

O toji vėliau sunkvežimiais gabenama į pietinio Vietnamo pasienį amerikiečių pinigais pastatyta 'draugiškumo' plentul!

Diemo pašalinimą ir sušaudymą komunistai palaikė ženklų smarkiau pulti. Šiaurinio Vietnamo generolas Vo Nguyen Giap, kuris vedė kovą prieš prancūzus, o dabar irgi vadovauja partizanų kovoms, savo knygoje 'Liaudies Karas' ir 'Liaudies Kariuomenė' štai ką rašo:

"Revoliucinis karas vykdomas trim fazėm. Pirmoji yra partizanų veikla mažom grupelėm, antroje fazėje prieš pavargus priešą siunčiami didesni daliniai."

Pagal tą knygą, dabar jau prasidėjo antroji fazė. Partizanai jau veikia batalijonais po 400-600 karių. Užpuolimų skaičius kur Diemu valdant siekė per tūkstantį į mėn, tuojau po perversmo patrigubėjo. Žuvusiųjų skaičius padvigubėjo ir lapkričio mėn. siekė 2,800. Už tat Der Spiegel korespondentas Denis Warner ir telegrafavo savo laikraščiui: "Karas dabar greičiau eina į pralaimėjimą negu kada nors anksčiau".

Nieko nepadėjo ir naujas perversmas sausio 30 d. Jis tik dar daugiau paskatino karininkus domėtis politika, o mažiau karu vedimu. Įdomu, kad sukilimo išvakarėse perversmo vadas gen. Nguyen Khanh lošė pokerį su Diemu nuvertusiu generolu Doung van Minh. Paskutinytis pralošė Khanui 1,300 dolerių, o išėjęs iš lošimo kambario sužinojo, kad prie tos sumos turi dar pridėti ir viso krašto valdžią.

Tokioje situacijoje Joe Alsop rado vilties žiburėlį. Girdi, šiauriniam Vietnamui būstų labai sunku pakelti pasmarkėjusio karo naštą. Šiauriečiai prašę Kremliaus pagalbos, bet gavę negiamą atsakymą. Alsopas nesako, iš kur tai žinąs, todėl galimas daiktas, kad jis yra tyčia ar netyčia suklaidintas. Logiškai galvojant čia galima rasti daug neišklamų. Visų pirma, jei sovietų kinų santykiai yra taip pašliję, kaip kad Alsopas rašo, šiaurės vietnamiečiai neturėtų prašyti Maskvos pagalbos. O jei jos prašė, sovietai turėtų intereso ją suteikti ir tuo būdu vietnamiečius atpalaiduoti nuo Pekino prieklausomybės. Dabartinėje būklėje partizanams praktiškai beveik nereikia ginklų, jie turi jų pakankamai pasigrobę per savo puolimus. Aviacijos ir tankų jiems iki šiol irgi nereikėjo. To-

ku būdu, jei nesiskaityti su tautos valia ir žmonių gyvybėm, karas labai daug nekaštuoja. Komunistų pusėje yra ne tik faktinė padėtis, bet ir nuotaikos pačiame krašte bei užsieniuose, kur visuotinai tikima amerikiečių pralaimėjimu pietryčių Azijoje. Jei tačiau Alsopo informacijos teisingos, Washingtonui sukaupus drąsos reiktų karą perkelti į šiaurinio Viet-Namo teritoriją ir pradėti ją bombarduoti.

P.S. Šias eilutes parašius atėjo žinia, kad vyr. JAV kariuomenės vadui Ramiajame Vandenyne Admironui Harry D. Feld praeitą savaitę Saigone buvo patiektas planas į šiaurinį Vietnamą siųsti specialias teroro grupes, sudarytas iš pietų vietnamiečių. Jos turėtų sprogdinti karinius ir susisiekimo įrengimus ir tuo būdu karo veiksmus perkelti į tą teritoriją. Amerikiečiai patys tuose žygiuose nedalyvautų.

Lietuvos konsulas dr. J. Bielskis, asistuojant L. Stančikaitei ir E. Motiejūnaitei, prie Los Angeles miesto savivaldybės rūmų kelia Lietuvos vėliavą, minint Vasario 16.

Los Angeles lietuviai skautai dalyvavę Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmėse prie Los Angeles miesto savivaldybės rūmų, švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį. L. Kančausko nuotrauka

SVETIMŠALIŲ GYVENIMAS
MASKVOJE

V. ALSEIKA

Užsieniečių gyvenimas Maskvoje, kaip aprašo vakariečiai laikraštinkai, yra savotiškas ir žymiai skiriasi nuo Londone, Romoje ar Washingtone gyvenančių užsienio kraštų gyventojų gyvenimo būdo. Maskvoje gyvena ne tik diplomatai su šeimomis (jų esama kelių šimtų, bet dar ir Vakarų firmų atstovai, žurnalistai, fotografai, patarnaujamas personalas, daugiausia jaunos moterys -- italės ir kt.). Prie užsieniečių kategorijos reikia priskirti ir satelitinį kraštą, komunistinio bloko atstovus ir juos taip pat liečia užsienio gyventojams išiešti potvarkiai bei kiti kurie suvaržymai.

Štai pažvelkime į užsienio kraštų atstovybes -- jas daugiausia rasime į šiaurę nuo Kremliaus, maždaug vieno ar dviejų kilometrų spindulį. Užsieniečių butai nėra išsklaidyti po visą sovietinę sostinę. Bent ligi pastarųjų metų jie daugiausia buvo sutelkti keliuose dideliuose namų blokuose Kuzovskio prospekte, prieš "Ukrainos" viešbutį, Miros prospekte šiaurinėje miesto dalyje ir Tagankoje, Maskvos pietuose. Nėra jokia paslaptis, kad prieš tuos namus, kaip ir prieš pasiuntinybes bei ambasadas nuolat vaikšto milicininkų sarajbos. Tai jokia naujiena šių dienų Maskvoje ir iš viso Rusijos istorijoje. Tik pažvelkime į užsieniečių keliautojų, 16 ar 17 šimtmetyje ke-

liavusių po Rusiją, pvz. Olearius ar Possevinio prisiminimus -- ten jie nuolat kalba apie griežtą svetimų kraštų piliečių saugojimą. Žymusis rusų istorikas Kliučevskis savo doktorato darbe, pavadintame "Užsieniečių praeitimi apie Maskvos valstybę" štai ką yra rašęs: "buvo visiškai neįmanoma aplankyti ambasadorių ir su juo pasikalbėti privačiais reikalais, nesusilaikius pavojingo itarimo iš saugotojų pusės".

Už užsieniečių apgyvendinimą atsakinga sovietų užsienio reikalų ministerija ir jai tenka susidurti su labai ribotų butų ir kambarių skaičiumi. Tad dažnam užsieniečiui reikia tenkintis viešbučiais.

Kaip vyksta užsieniečių kasdieninis gyvenimas? Pagal šveicarų spaudą, jis žymiai skiriasi nuo diplomatų, žurnalistų ir kitokių atstovų judėjimo Vakarų kraštuose. Tiesa, užsieniečiai skaito laikraščius, klausosi radijo pranešimų, aplanko parodas ar operą su baletu, eina pasivaikščioti Maskvos parkais ir gatvėmis, o vasaros metu išvyksta į Soči, Jaltą ar Rygą. Tačiau jie neturi ryšio su gyventojais, žinoma, išskyrus oficialaus pobūdžio pasimatymus bei apsilankymus.

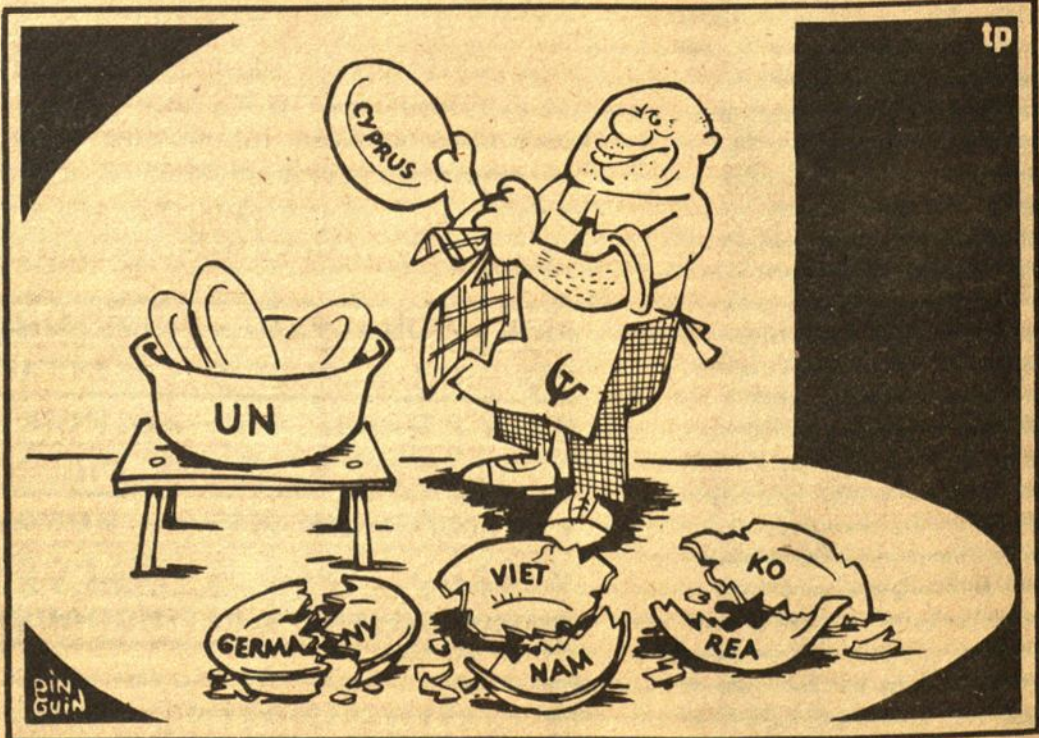
Užsieniečiai gali vykti toliau nuo Maskvos tik gavę specialų leidimą. Kai kuriose Sovietijos srityse jie gali lankytis, o kai kuriose jiems tai draudžiama. Vietos gyventojams viskalama į galvą, kad santykiaujant su užsieniečiais reikalingas didelis budrumas. Esą, tie užsienio kraštų gyventojai gali pasirodyti, bent pradžioje, visai simpatiški žmonės, tačiau jie vėliau atidengia kaukę ir, pasirodo jų "purvini tikslai".

Tas įtarinėjimas ryškiausiai pastebimas, kai toks užsienietis užsimano nufotografuoti nebūtinai naują pastatą ar dar blogiau -- kolchozinį turinį -- tuojautokl apsupus grupelė žmonių ir jam paaškins, kad neverta daryti nuotrauką, nes tai juk... "netipingas vaizdas" ir pan.

Socialinis užsieniečių gyvenimas -- ribotas, jis daugiausia vyksta uždaruose rateliuose. Sezonas paprastai pradedamas rudens, diplomatai turi per savaitę penkis ar šešias cocktail parties ar šiaip vakarienes, dar atskirai paminimos tautinės šventės -- ir visur pastebėti vis tuos pačius veidus. Kai kurie užsieniečiai savo vaikus siunčia į sovietines mokyklas, kiti į britų-amerikiečių mokyklą ir dar kiti labiau susidomėję užsienyje esančiais institutais.

Sovietų užsienio reik. ministerija turi įrengusi specialią ligo-

(Nukelta į 2 psl.)

-- Tas man duoda idėją!...

krovinių. Nors oficialiai unijos protestuoja prieš vyriausybės "nukrypimą" nuo sutarto pažado -- 50 nuš. grūdų pervežti JAV laivais, tačiau "pikietuojančių unijos narių plakatai kalba visai "kitokia kalba". Juose sakoma -- "nemaitinkim žudikų".

Kada amerikiečių spaudoje tiek daug kalbama apie sąjungininkų prekybą su komunistiniais kraštais, užmirštama priminti, kad kaip tik prekybos grūdais motyvas ir yra tuo paskatu, kuriuo sąjungininkų prekyba politiškai remiasi.

Senatorius E.M. Dirksen todėl ir nesivaržo sakdamas, kad kaip tik toji prekyba grūdais su Sov. Sąjunga panaikino Kubos blokadą. Ir niekas taip nepakirto JAV vadovaujančio vaidmens laisva jame pasaulyje.

Jau penki laivai apleido JAV uostus -- be grūdų. Į tą darbininkų boikoto bylą įsitraukė jau ir prezidentas Johnsonas. Tai nemalonus politinis palikimas naujam prezidentui, bet reikia atsiminti, kad jis lieka atsakingas už vyriausybės duotus pažadus ir įsipareigojimus.

Darbininkų sąmoningumas jau yra užsitarnavęs viso laisvojo pasaulio dėmesi.

* THE NATIONAL OBSERVER, rašydamas apie Amerikos valstybių komisijos išvadą, padarytas tiriant Kubos įtaką Venezu-

SUŽALOTAS JAUNIMAS

Nuolat tenka skaityti nusiskundimų, kad JAV jaunimas auga be priežiūros ir dažnai apsiliejęs mokyklose. Čia jaunimas vidurinėse mokyklose (High School) skirstosi į tris pagrindines grupes: vieną mažesnę, kolegialio lygio, gerai mokosi ir ruošiasi tęsti mokslą kolegijose ir universite-

tuose; kita grupė ruošiasi įstai gyti darbams ir trečia -- nesisitengia ko nors išmokti, galvodama tapti fabrikydarbininkais, todėl sakoma, kad ne visi iš jų, net baigę mokyklą, gali be klaidų parašyti savo pavardę. Nesirūpindami mokslu, jie ir namuose nesutinka jokios priežiūros iš savo tėvų. Dažnai abu tėvai visą dieną dirba fabrikuose, o vakarais praleidžia laisvą laiką prie televizijos. Vaikai taip pat žiūri visokias filmas be jokios atrankos, o tų filmų daugumas yra ar kriminalinės, ar "Western" su žudymais ir žudynėmis. Tuo būdu jaunimas auga su palinkimu į nusikaltimus, nekartą dar jaunystės metu susipažįsta su kalėjimu. Bet dar blogesnė įtaka vaikams tose šeimose, kur tėvai nesugyvena, visai nesirūpindami kokią įtaką tai daro jų vaikams.

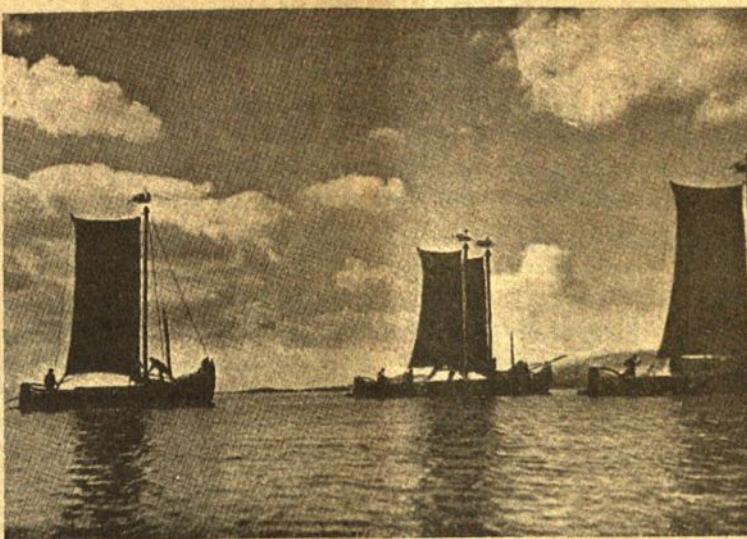
Kai kurie, suimti už nusikaltimus vaikai, žurnalistų apklausti davė tokius atsakymus:

12 metų berniukas nusikalto, kaip jis pats aiškino, dėl "general family disintegration". Jotėvas buvo tris kartus vedęs, o motina net keturis kartus.

Kitas berniukas, 15 metų amžiaus pakliuvo į kalėjimą už pirmą vagystę. Jo abu tėvai alkoholikai ir visai nesirūpina savo vaikais. Nemažiau skundžiasi ir mergaitės, kurios, nesulaukusios 17 metų, jau buvo laikomos profesionalinėmis nusikaltėlėmis.

Apie JAV jaunimo negalavimus esame neblogai painformuoti vietoje. Reikia tik džiaugtis, kad su tomis problemomis mažai susiduria lietuviško jaunimo tėvai, kurie stengiasi išsaugoti šeimos šventovę.

Bet labai liūdną vaizdą sudaro sovietiškas jaunimas. Ten, ir labai norėdami, tėvai negali daug reikštis savo vaikų auklėjime, nes partija per jaunimo organizacijas ir mokyklas primeta vaikams savo pažiūras. Ir ten niekas nesirūpina nei vaikų jausmais bei pergyvenimais. Svarbiausia, įkalti jiems į galvą komunistines pažiūras. Į vaikus partija žiūri kaip į mechanizuotus sutvėrimus, kurie užsukti turi kartoti trafaretinius žodžius ir reikšti paklusnumą komunistinei partijai ir jų vadovams, kurių galvosena pripažįstama neklaidinga. Visos pastangos nukreipti nuo šio kelio buvo ir dar šiandien yra persekiojamos ir žiauriai baudžiamos. Chruščiovui nuvainikavus Sta-

Kuršių mārė...

PAJŪRIAIS PAMARIAIS...

Baigusiems liuanistines mokyklas bei perkeliameis iš klasių į klasę ir pedagogų pripažintiems apdovanotais knygomis

lino autoritetą, jo neklaidingumą Sovietijoje jaunimas dabar ieško kelio atsikratyti nuo trafareto. Neįpratę laisvai galvoti, jaunimas jaučiasi pasimetęs. Vienaime jaunimo susirinkime galėjai išgirsti tokių pareiškimų: žmogus negali būti vienašališkas, kiekviena mokslo šaka verčia žmogų žinoti į pasaulį kitomis akimis. Bet nesunku ir suklysti, pamatyti pasaulį klaidingomis akimis.

Išgirdus tokį posakį, viena studentė pareiškė, kad reikia gydyti save ir dirbti, dirbti ir dirbti. Bet nuo ko gydytis ir kaip ir kur dirbti ji negalėjo paaiškinti. Ji turėjo pripažinti, kad savo pažiūras dažnai keičia ne tik mokiniai, bet ir jų mokytojai.

Kita studentė paaiškino, kad kiekvienas turi turėti savo principus, bet nepaaiškino, kokie turi būti tie principai. Susirinkęs jaunimas įvairiai reagojo: vieni pritarė studentėms, kiti prieštaravo.

Bendrai, reikia pripažinti, kad Sovietijoje studentai pradėjo suprasti savo auklėjimo trafaretškumą ir komunistinės doktrinos nelogiškumą. Pradėjo domėtis klasikais ir savistoviai lavintis, norėdami apsišviesti vispusiškai. Studentai šiame kelyje yra pažangesni už studentes, bet svarbu, kad matosi prošvaitės, kad ir studentės išsilaisvins nuo propagandos ir pradės įdomintis pasaulio kultūra.

N. B-nė

pajūrio nebeatsimena arba iš viso jo nematė.

Šiandien tokią knygą išleisti reikia turėti daug drąsos, nestai yra rizikinga, kad gali nepavykti išplatinti. Todėl už jūsų drąsą ir pasišventimą tariu savo ir Mažosios Lietuvos tarybos prezidento vardą nuoširdų ačiū.

Su geriausiais linkėjimais ir pagarba, Erdmonas Simonaitis, Mažosios Lietuvos tarybos pirmininkas.

Knyga puikiai išleista, kietuose viršeliuose įrišta, gerame popieriuje atspausa, 317 puslapių, 89 atskirais pavadinimais straipsniai, 2 žemėlapiai ir 164 Kuršių Neringos, Lietuvos pajūrio, Kuršių marių ir Nemuno del-

tos vaizdų iliustracijos. Didelio formato 28 x 24 cm. Kaina 5 dol. Knygą galima užsisakyti rašant A. Nevardauskas 5601 So. Elizabet St., Chicago, Ill. Telefonu skambinti PROspect 8-8620 po 6 val. arba pas platintojus: -- Drauge, Naujienose, Terroje, Marginiuose, Karvelio Prekybos namuose, Alfonso ir Stasės Semėnų krautuvėje Bridgeporte, Clevelande -- Rociūno kioske ir Dirvoje, Kanadoje -- Lietuvos pajūris Montrealyje, Augustinas Kuolas -- Toronte, Pleinys -- Hamiltone ir Anglijoje -- Dainora. Platintojams duodama nuolaida. Taip pat pagal susitarimą ir perkant nemažiau kaip 10 knygų lituanistinėms mokykloms bus duodama didesnė nuolaida.

SVETIMŠALIAI MASKVOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

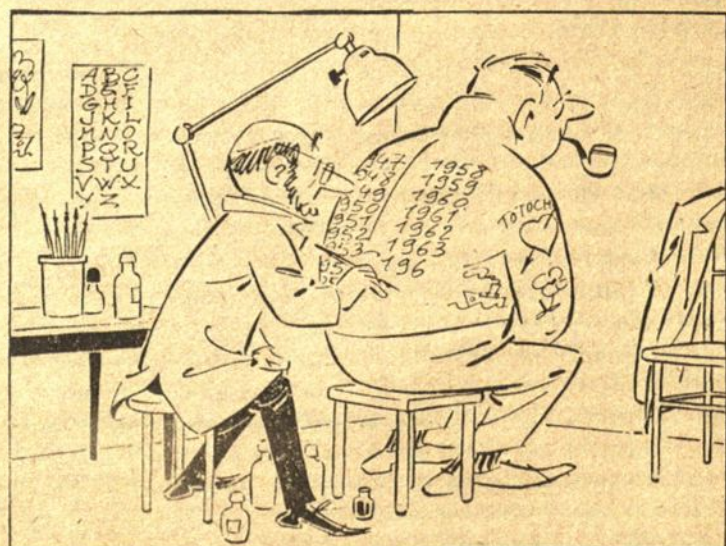
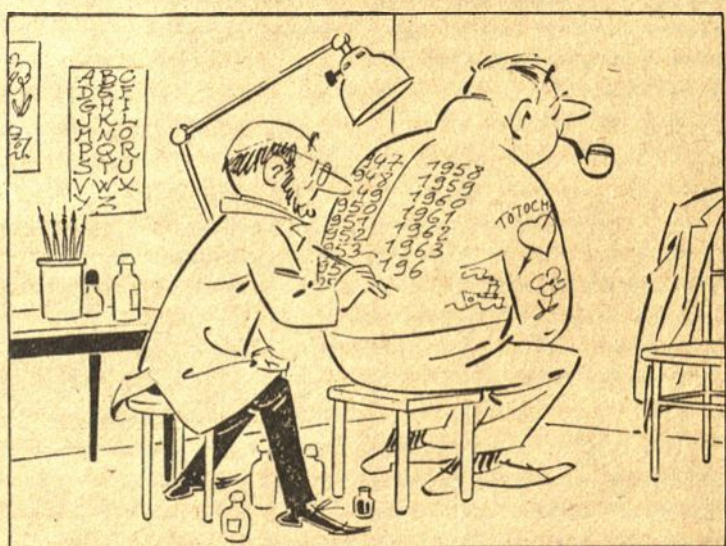
ninę užsieniečiams, tačiau ji mažai naudojama. Britų ir amerikiečių ambasados turi savo gydytojus, o kudių laukiančios amerikietės moterys linkusios gimdyti ne Maskvoje, bet tuo tikslu vyksta į Wiesbadeną ar Muencheną, o britų pareigūnų žmonos -- Skandinavijos miestus ar į Londoną. Maisto produktai tik iš dalies perkami Maskvoje, konservus, gėrimus ir šiaip įvairius skanėstus užsieniečiai gauna iš Skandinavijos.

Užsienio gyventojai savo metu laikraščius savo kalba gaudavo su žymiu pavėlavimu, pastaruoju metu padėtis jau kiek pasikeitė gerojo pusėn. Nepavydėtinas užsienio korespondentų gyvenimas Maskvoje. Neseniai įvykęs brito Johnsono "išprašymas" liudijo, kad tiems spaudos atstovams nepaprastai sunku objektyviai informuoti apie Sovietijos gyvenimą ir surasti tinkamus žinių šaltinius. Jei spaudos žmogus nori pvz. aplankyti kokią mokyklą, jis privalo įteikti tam tikrai įstaigai prašymą ir jam tenka laukti atsakymo kelias savaites ar net mėnesius. Maskvoje visai neįmanomas žinių teikimas toks, kokią stebime iš Paryžiaus, Londono ar Washingtono.

Visai ne dėl užsieniečių kaltės, jie Maskvoje vis tebegyvena kaip savotiškame ghetto. Tad neuostabu, kad diplomatų bei jų šeimų tarpe Maskva nėra mėgiama paskyrimo vieta. Tačiau žmonėms stiprių nervų, tokiems, kuriems gyvenimo patogumai nevaidina svarbiausio vaidmens, kurie lengva širdimi pergyvena kasdienius ir įkyrius trukdymus ar varžymus ir kurie sugeba susirinkinti kasdien ausis rėžiančią propagandą, tokiems žmonėms gyvenimas Maskvoje gali patikti ir jie sovietų sostinę laikys viena įdomiausių vietų.

GALVOSŪKIS 18 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykite surasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

GALVOSŪKIO 17 NR. SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Maiše yra raukšlė. 2. Maišo diržas ilgesnis. 3. Klipų puodo rankenos prijungimas skirtingas. 4. Popieriaus rutulys yra daugiau susukimų. 5. Darbininko dešinioji petneša toliau nuo smakro. 6. Moters palto apikaklė siauresnė. 7. Jos skrybėlės viršus platesnis.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

ŠIS YRA MĖNUO KADA REIKIA PIRKTI

naują
neliepsnojantį
elektrinį džiovintuvą
nes gaunate

NEMOKAMA ELEKTROS ĮVEDIMA

Dabar pats laikas pirkti neliepsnojantį elektrinį skalbinių džiovintuvą... nes vasario mėnesio bėgyje jūs gaunate NEMOKAMĄ ELEKTROS ĮVEDIMĄ! Tik šį mėnesį The Illuminating Company siūlo NEMOKAMĄ ĮVEDIMĄ naujiems elektriniams džiovintuvams, pirkus ir įrūšius juos vienos šeimos namuose Illuminating Company klientams! Pirkite elektrinį džiovintuvą dabar... ir skambinkite The Illuminating Company NEMOKAMAM ĮVEDIMUI!

AMC • DURACREST • FRIGIDAIRE
GENERAL ELECTRIC • MAYTAG
EASY • HAMILTON • HOTPOINT
KELVINATOR • KENMORE • PHILCO
MONTGOMERY WARD • NORGE
WIZARD • RCA WHIRLPOOL
SPEED QUEEN • WESTINGHOUSE

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguojia:

Jonas Čiurkė, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MŪSŲ POLITIKOS SILPNOJI VIETA

Galima ilgai džiaugtis ir didžiuliais pareiškimais ir optimizmu palaikančiais linkėjimais, girdėtai Vasario 16 minėjimų proga. Toji kurtuazija, išreiškiama oficialių vyriausybės ar vietos administracijos atstovų, kad ir kaip maloniai nuteiktų mūsų jausmus, neturėtų leisti užliūliuoti budrumą ir akylumą gyvenimo faktams ir politinei realybei.

JAV spauda ir įvairūs biuleteniai labai dažnai naudoja ir pasitiki "visuomenės opinijos" rinkėjų statistika. Kiek toji statistika yra tikra ir patikima, tai vienas reikalas. Kitas reikalas -- ar daug, pvz., yra lietuvių, į kuriuos būtų kreiptasi nuomonės nors vieno to "visuomenės nuomonių" statistikos sudarinėtojų. Jei dažniau kreiptųsi, kažin ar besudarytų toks "autentiško amerikono vidurkis", kurio nuomone JAV užsienio politikai reikia remtis. TJO, taikiai sugyventi su Sov. Sąjunga, mažinti ginklavimąsi, keistis mokslininkais ir turistais su Rusija ir t.t.

Kai paskaitai tokio "vidurkio" opinijas, pristatomas už tikrą pinigą, nebekyla abejonių ir dėl visos politikos, jei ji tikrai tokiais kieno nors "susuomunomis" opinijomis ir remiasi.

Ta proga vertėtų prisiminti tas organizacijas, kurios savo laiku, kaip grybai po lietaus, steigėsi ir plito -- taikos šūkiui propaguoti. Tos organizacijos jau gali likviduotis. Jos savo atliko. Tas taikos ir taikaus sugyvenimo obalsis jau turi oficialiai uždėtą antspaudą ir dėl to obalsio abi partijos gali dar ginčytis tik tiek, kiek kuri ras greitesnių ir efektingesnių priemonių jo įgyvendinimui. Kad išitikinti, siūlyčiau pasiklaityti Arthuro Larseno straipsnį viename iš paskutiniųjų Saturday Evening Post laidų. Atpuls reikalus užimti vietą citatomis.

Taip reikalams riedant, kyla klausimas, kiek, kur ir kaip Sov. Sąjungos politinė pagrobų kraštų išeivija galėtų nukreipti savo argumentaciją taip, kad ir jos balsas būtų į tą "opinių statistiką".

Tegul bendroje suvestinėje ji ir liktų, leiskim sau, mažumoje, bet tegul ir ta opinija būtų bent pažymima, kad, štai, yra ir taip galvojančių. Kad to atsiekus, kažin, ar nereiks kurią dieną Madrido ir Romos lietuviškų transliacijų bangas nukreipti į šio kontinento radijo klausytojus...

Ir mūsų politikoje mes pasididžiujame tais darbais, kurie atliekami už jūrų, marių. Kad atliktų darbų yra ir čia, mažai kam ateina į galvą. Atrodo, kad ką daro ir kaip daro amerikiečiai, daro be priekaišto ir vis mums palankia prasme. Toks įspūdis, susidaręs Vasario 16 iškilnių progomis, yra paviršutiniškas, neatsargus ir nepolitinis. Iškilnių metų parodoma kurtuazija -- geriau negu nieko. Mūsų tautai palankūs pareiškimai skamba maloniai, nei užuojautos. Tačiau visa tai neturėtų jau patenkinti už savo laisvę kovojančios tautos aspiracijų.

Mūsų išeivijos politinė silpnė būdinti nesugebėjime įžiebtį pavojaus ženklų, nesugebėjime įtikinti kaimynų ir bendradarbių, nekalbant jau apie politiniai įtakingesnius sluoksnius, kad Trojos arklys jau prie vartų. (J.Č.)

ŠILUVOS KOPLYČIA IR BENDRUOMENĖ

J. J. BACHUNAS

PLB Valdybos Pirmininkas

Dėl trumpai vadinamo Šiluvos kopyčios įrengimo Washingtono, D.C. katalikų katedroje tebevyksta diskusijos lietuvių visuomenėje ir spaudoje. Be abejo, jos naudingos tuo, kad rodo mūsų visuomenės gyvumą ir padeda giliau bei visapusiškiau išnagrinėti jautrų reikalą.

Dirva 17 numery įdėjo A.P. Rimdžiūno straipsnį "Kodėl visuomenė tyli?" Bet visuomenė, kaip rodo spaudoje šiuo klausimu dedami straipsniai, netyli. Tik autorius norėtų, kad prieš dabar vykdomą sumanytą daugiau reikščių organizuotų protestų ir kad į protestuojančių eiles taip pat jungtųsi ir Lietuvių Bendruomenė. Jis rašo: "Kadangi šis sumanymas savaip atžymėti kenčiančios tautos vargus atsidūrė vieno žmogaus vadovybėje, vertėtų organizacijoms ir Lietuvių Bendruomenei (paBRAUKTA MANO -- J.J.B.) pareikšti protestą prieš tokį tikinčiųjų balso nepaisymą ir paremti Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdybos pradėtą darbą visu intensyvu. Esą, reikėtų panaudoti panašias priemones, kaip kad Vatikanui uždarius Lietuvos Pasiuntinybę prieš Šv. Sostą, ir jų turėtų imtis Amerikos Lietuvių Taryba, PLB Valdyba, JAV ir Kanados LB valdybos ir apskritai visos patriotinės lietuvių organizacijos, įsijungiant visai visuomenei."

Šiluvos kopyčios įrengimo klausimas praėjusių metų rudenį buvo iškeltas PLB Seime Toronte, Kanadoje. Bet seimas į tą klausimą nereagavo -- nepriėmė

nei rezoliucijos, net nei pagėdavimo. Gi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovų seimas yra aukščiausiasis jos organas, ir dabar čia nebegalėtų diskutuoti motyvų, kodėl buvo nutarta Šiluvos kopyčios reikalu seimo vardu nieko nesakyti. Naujai išrinktai PLB Valdybai, man rodos, privalu laikytis seimo linijos, ypačiai kad kopyčios klausimu nuo seimo ligi dabar nieko esmiško nėra įvykę.

Mano asmeniškai galvojimu, kopyčios įrengimas ir vienokio ar kitokio jai vardo davimas yra visų pirma lietuvių katalikų bažnytinės hierarchijos reikalas. Ji galėtų pasitarti ir su tikinčiais, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir mes, kiti pasauliečiai, čia negalime daryti kokių nors sprendimų iš šono. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė priklauso lietuviams, kurie nėra visi katalikai.

Tiesa, Vatikano nutarimas naikinti Lietuvos Pasiuntinybę prieš Šv. Sostą buvo sukludytas ar bent susilpnintas laisvojo pasaulio lietuvių reaguojimu. Bet tai skirtingas atvejis, susijęs su lietuvių tauta ir Lietuvos valstybe. Šiluvos kopyčia yra tik lietuvių katalikų tikybinis reikalas. Tuodu dalyku yra skirtingo pobūdžio ir nelygiaus masto, todėl vargu ar galimos ir siūlomos "panašios priemonės". Bet neneigiu, kad Šiluvos vardo kopyčios įrengimas Washingtono katalikų katedroje nebūtų susijęs su tautiniais bei visuomeniniais lietuvių požiūriais, todėl nesistebiu, kad dėl to

IŠSINEŠKIME ŠVIESĄ LIETUVIO SAŽINĖ... (2)

Ištrauka Dr. Balio Matulionio kalbos, pasakytos Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties proga New Yorke vasario 16 d. Webster salėje.

Lietuvą apgaubė tamsi ir ilga naktis. Tačiau ta naktis nebe vilties žvaigždžių. Istorija rodo, kad septynetą šimtmečių mūsų tauta kovojo už savo laisvę, pergyveno daug siaubingų dienų, turėjo didžiulius nuostolius, bet išliko gyva. Tikėjime ir ryžkimės ir dabar. Laisvė nėra pasiloma kaip dovana: ją reikia įgyti, išsikvoti. O tironija nėra viena -- ra buvusi patvari ir amžina. Neamžina ir raudonoji tironija.

Šiandien Lietuva, žiaurios okupacijos prislėgta, negali nė krstelėti. Mes laisvajame pasaulyje esame nevaržomi, savarankūs. Tad kiekvieno iš mūsų švenčiausia pareiga kovoti už Tėvynės laisvę, kur tik galime ir kaip tik galime. Jei išsisklaide, nesusiklausydami dirbsime, ilgai dirbsime ir sunkiai į tikslą teartėsime. Tik visų sutarimas, tik bendra visų talka galvina viltį ir ryžtą kovoję nesugniužti, rankų nenuleisti, kovą laimėti.

Senosios mūsų ateivijos didis nuopelnas, kad ji Lietuvos laisvę remti sugebėjo apsiungti į didžiulę talką -- į Amerikos Lietuvių Tarybą, trumpai tariant ALT. Mes, naujieji ateiviai, irgi pagal savo išgales jungiamės į tą talką: remiame ALT, VLIK, remiame bendros talkos idėją ir darbą; norime kad laisvųjų lietuvių visuotinė talka pasidarytų nesugriauinama laisvės kovų piliis.

Dabartinis Lietuvos okupantas maskolius, kolonizuodamas ir rusindamas Lietuvą, neišleidžia iš akių ir lietuvių išeivių, gyvenančių laisvajame pasaulyje. Mes, lietuviai išeiviai, tam okupantui esame labai nemaloni rakštis. Mes gyvu žodžiu, raštu ir radijo bangomis keliame aikštėn ir garsiname okupanto juodus darbus, jo slapčius palaispiniui išnaikinti mūsų tautą. Okupantas norėtų mus nutildyti, kad mes pasaukštume taip garsiai apie masinius mūsų tautiečių, -- visokio luomo ir amžiaus vyrų ir moterų, trėmimus į Sibirą ir vergų darbo kacetus. Okupantas norėtų mus nutildyti, kad mes neskelbtume apie mūsų žmones, kankinamus kalėjimuose, apie mūsų ūkininkų baudžiavą kolchozuose ir sovchozuose, apie jų neišbrendamą vargą ir skurdą, apie tikinčiųjų niekinimą ir persekiojimą, apie Lietuvos turtų grobimą, apie maskolių kalbos brukimą į mūsų mokyklas ir įstaigas, apie Lietuvos istorijos barbarišką falsifikavimą, apie žmogaus pagrindinių teisių panaikinimą, visą Lietuvą pavertiant lyg dideliu kalėjimu, kuriam prisivė maskolių šnipų, sekiuojančių kiekvieną lietuvių žingsnį. Okupantas norėtų ir mus padaryti neblivius ir aklius, kad juodu jo darbų nematytume ir jų negarsintume.

Bet mes okupanto seklius ir šnipus greit atpažįstam. Dėl to okupantas dabar griebiasi kitokio ginklo prieš mus: griebiasi melo ir klastos. Okupantas ieško mūsų tarpe mokyty pavaišėlių ir tempia juos sau į talką. Ir jau yra tokių vieną kitą radęs ir įkinkęs sau į darbą. Šiue mokytyje, kartais net ir diplomuoti lengvapėdžiai, jau nebe nori matyti okupanto klastos; jie nebe nori matyti, kaip mūsų tauta palaipsniui rusinama, parceliuojama, naikinama. Šitie nauji okupanto talkininkai užsivožė lietuvių patrioto kaukę, jau išdrįsta ir mūšikėje spaudoje prabilti, kad Lietuvos laisvinimo akcija esanti pasenusi, atgyventa komedija, kad apie Lietuvos laisvinimą kalbos esančios atsilikusios, sustingusios ir su gyvenimunespėjančių į koją eiti senų kalbos. Šito stiliaus naujieji ir, kaip jie save va-

dina, pažangieji išminčiai kartais mėgina atsargiai prasitarti, kad ne apie Lietuvos išlaisvinimą ir jos Nepriklausomybę reikia kalbėti, bet apie dabartinės Lietuvos taikų sugyvenimą su didžiuoju kaimynu, atseit su dabartiniu Lietuvos okupantu, Norėčiau paklausti šiuos mokyty, o kartu ir pagaravusius pranašus: kuo pasibaigtų voverėlės gyvenimas, kuri būtų uždaryta į vieną narvą sudantų ir naguotu katinu? Rami, taiki ir maža Lietuva ir milžiniška, agresyvi, jau daug tautų sunaikinusi Rusija, ar nepanašu? Tie pagaravėliai jau savo spaudoje išdrįsta skelbti lietuvių provokatorių tvirtinimus, kad maskolių įvykdytos deportacijos į Sibirą ir masiniai nekaltų žmonių išžudymai Lietuvoje nėra iš tolo negali prilgti tiems nusikaltimams ir žudymams, kuriuos Lietuvoje įvykdė patys lietuviai. Pagal juos, kruvinieji okupanto darbai Lietuvoje tik mažo žmogus, palyginus su pačių lietuvių padarytais nusikaltimais. Tai niekšiškas melas ir atpildo šaukiantis nusikaltimas visai lietuvių tautai, kai maniaok Hitlerio žmogžudžiški nusikaltimai mėginami primesti visai lietuvių tautai, rodžiusiai kieta rezistenciją Hitlerio užmačioms.

Maža sauželė neiškišų žmogystų, kur nelengva atskirti, kas iš jų provokatorius ir kas tikslai pakvaišęs rašeiva, peršamums vadinamąjį kultūrinį bendradarbiavimą su okupuota Lietuva. Mes jau seniai bendradarbiavame, okupanto talkininkų neraginame, tikslai bendradarbiavame žmanomu būdu. Rašome laiškus, siunčiame siuntinius, jei tik žinome žmonių, kurie išgrįsta priimti mūsų laiškus ir siuntinius, nors už tuos siuntinius turime mokėti Kremliaus lupikščius muštus. Siunčiame tuos siuntinius su skaudžia širdim, kad negalime įdėti savo sergančiai motinai, tėvui, seseriai ar broliui vaistų, nes Kremliaus uždrausta. Uždrausta paaiškinant kad Lietuvoje vaistų esą pakankamai.

Ruskis po visą pasaulį ubagauja, ieškodamas alkanėms savo gyventojams duonos; jis negali pasigaminti paprasčiausio chemikalo -- trąšų javų laukams, o sakosi, kad sunkiausiai pagaminamo chemikalo -- vaistų produkto esą pakankamai. Tai negudrus melas. Lietuvoje vaistų labai trūksta, bet raudonas okupantas neleidžia, nes jam nenaudinga, kad paliegs lietuvis pasigydyti ir ilgiau gyventų.

Tai su kuo dar bendradarbiauti? Su lietuvių kultūrinėmis organizacijomis? Lietuvoje nėra nė vienos laisvos lietuviškos organizacijos. Kiekvieną organizaciją ten stropiai prižiūri komunistai, kuriuos tampriai ant pavadžio laiko okupanto politruakai. Tik per juos tegalima lietuvių pasiekti. O bendradarbiauti su okupanto agentais mes negalime. Tai būtų savo tautos išdavimas. Tasai peršamas kultūrinis bendradarbiavimas iš tikro būtų bendravimas su raudonojo okupanto agentais; tai būtų jau nebe kultūrinis bendradarbiavimas su okupuota Lietuva, bet bendradarbiavimas ir pasidavimas Lietuvos smaugėjui. Mes laisvieji lietuviai, ši-

tokiu keliu neisime, o kas tuo keliu norėtų eiti, tokie negali būti vietos mūsų tarpe.

Brangūs broliai ir sesės lietuviai: šios dienos iškilmingą Lietuvos išsivadavimo ir Lietuvos laisvės minėjimą, žuvusiųjų bei kovojančiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimą ir kartu rūšius prisiminimus apie kankinamą ir naikinamą mūsų tautą, užbaigsime kiekvienas savo lietuviškos sąžinės patikrinimu. Kiekvienas dabar pats savo paklausime: ar esu aš geras savo kankinamos Tautos sūnus ar dukra? Ar esu aš pasiryžęs ištiesti savo Tautai pagalbos ranką pagal savo išgales? Mūsų atsakymas turėtų būti: taip, mano kankinamai Tautai motinai šiandien aš nenumesiū gražio, lyg elgetai, kad tik mano lietuviška sąžinė galėtų ramiai snausti.

Mūsų tėvų, brolių ir seserų ašaromis ir krauju suvilgyta Lietuvos žemelė ir snieguoti tolimo Sibiro laukai uždeda kiekvienam iš mūsų šventą pareigą žiūrėti, kad mūsų širdys nesuakmenėtų neapaugtų samanomis ir kad mūsų pagalbos ranka nenudžiūtų.

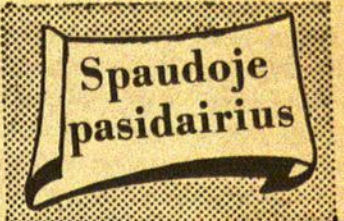
Anais laisvės laikais Kaune, kai 16 Vasario susirinkdavo minios žmonių prie Paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nuo aukuro prie paminklo žuvusiųjų amžinai garbei pakildavo dūmai, susirinkusieji matydavo iškalta aukuro granite lotynišką žodį: "Redde Quod debes"; jie reiškė: atiduok, ką privalai. Tai buvo žuvusiųjų testamentas žodžiai gyviesiems, kad krauju ir gyvybės auka iškovotą Lietuvos laisvę gyvieji saugotų ir gintų. Tenusykrenda dabar mūsų mintys prie ano aukuro ir teišgrįsta kiekvienas dvasioje anuos žuvusiųjų žodžius.

Jau nebėra nei to paminklo, nei to aukuro: okupantas ruskis juos sunaikino, kad pavergtam lietuviui jie nebeprimintų laisvės laikų. Bet čionai mes esame laisvi, ir mes vykdysime žuvusiųjų laisvės kovotojų testamentą: gimisime pavergtos Tautos laisvę kiek išgalėdami, kol ji nebus išgelbėta, lyg toji pasakų karalaitė, iš slibino nasrų.

Išidami iš šito minėjimo išsineškime ramiai ir šviesiai lietuvių sąžinė, kad galėtumėm pasakyti patys sau ir savo artimiesiems: savo pareigą kankinamai mano Tautai atlieku kiek galėdamas, aukodamas Lietuvos laisvinimo darbams pagal savo išgales.

Dabartinis Lietuvos okupantas bijo 16 Vasario minėjimų ir dar labiau jis bijo aukų Lietuvos laisvinimui. Jo agentai ir lietuviški kvislingai bando šį mūsų darbą slopinti ir suniekinoti. Jiems tas nepavyks, nes laisvės idėja amžina, o melo, apgaulės ir smurto amžius turi savo galą, ir parsi-davėlio darbas, kurį atlygina judošiaus grašiais mūsų tautos buclės, anksčiau ar vėliau susilauks iš išsilaivinusios Tautos atpildo ir pasmerkimo.

Šalin Lietuvos okupaciją! Tegyvuoja Lietuvos laisvė per amžius.

KAIP AIDAI ĮVERTINO VLIKĄ

Aidų žurnalo šių metų 1 nr. padarytoje praėjusių metų lietuvių veiklos apžvalgoje gana vykusiai įvesdinta Vliko veikla. Žurnale rašoma: "Reikšmingas jis buvo, be abejo, Lietuvoje veikęs apie 10 metų. Čia jis buvo ne tik vyriausias, bet ir vienintelis. Amerikoje jo vaidmuo praktiškai sumažėjo ne vien dėl to, kad jo sudėtis pasikeitė (kelios grupės pasitraukė), bet ir dėl to, kad čia jis, nors vadinamas vyriausiu, faktiškai yra nebe vienas, o tik vienas iš kelių politinių veiksmų".

Čia pat laikraštis primena, jog visi sutinka, "kad šiuo metu pilno, visus patenkinančio ir visų pripažįstamo vyriausio veiksmo neturime. Dėl to ir vyksta visą laiką nesibaigiančios tarpgrupinės ar tarpveiksminės derybos ir nesibaigiančios kalbos apie konsolidaciją".

Ypač apie pasitarimus ir susitarimus kalbos spaudoje padidėja ir padažnėja prieš Vasario 16 dieną, prieš ALT rinklįvas. O po to vėl atslingsta iki kitų metų pavasario, nes kam gi veltui aušinti burnas, kai jau rinklįvas pasibaigia.

Toliau žurnalas cituoja VLIK pirminko pranešimą apie tai, kaip buvę išnaudotos tarparlamentinė, Nato, užsieny reikalų ministerių, Krikščionių demokratų, Socialistų internacionalo, Europinio sąjūdžio ir kt. konferencijos. Žurnalas klausia: "Bet kaip tos konferencijos išnaudotos", kokie to naudojimo rezultatai, iš pranešimo nepaaiškėjo... Ir konkrečių darbų tebuvo nurodyta radio transliacijos ir Eltos biuleteniai. Bet tai seniau pradėtų darbų tąsa."

Aidai, neradę VLIK veikloje nieko konkretaus ir plano kovoję už krašto laisvę, siūlo darbo programą, kurioje randame štai ką:

1. Reikalauti sugrąžinti tremtinius iš Sibiro į Tėvynę.
2. Petijacij Jungtinėms Tautoms.
3. Pavergtų Rytų Europos tautų laikraščio (savaikraščio) leidimą anglų kalba.
4. Masinių demonstracijų (mitingų ar eisenų) surengimą.
5. Panaudojimą televizijos specialioms programoms, gal būtų diskusinio ratelio (discussion panel) forma ar panašiai.
6. Sustiprinimą radijo transliacijų į Lietuvą.

Aidai išėjo atviru žodžiu, nedangstant Vliko veiklos įprastinėmis komplimentų skraistėmis. 1964 metų sausio mėn. Aidų 1 nr. turėtų būti perskaitytas kiekvieno lietuvių, besidominčio lietuvių politine veikla.

A.M.

* EGILS BURTMANIS, neolituams draugiškos korporacijos Lettonia narys, paskirtas Australijos diplomatinė tarnyboje, 22 m. jaunuolis yra iš Adelaidės, baigęs Australijos universitetą.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

RADYBOS PAKELĖJ I WATERBURI

VIRŠUJE: Vaizdas iš "Lietuviškų vestuvių".

Kai ilgesnį laiką žmogus sėdi vienoj vietoj, tai kartais gali susidaryti įspūdis, kad niekas aplinkui nekinta, kad niekas nieko naujesnio neieško ir nedirba. Atseit, ką turėjome; tą ir tebeturim, o ko neturėjome, tai gal ir neturėsime. Aišku, toks įspūdis, tai sumaigytą tikrovę kreivame veidrody. Ištikro, gyvenimas bėga, nemaža mūsų vyresnimo višom jėgom bando savo kelius išpilti, ateina dailaus jaunimo būriai, kurie taip pat labai rimtai stengiasi įminti savo pėdas į lietuvišką dirvoną. Suprantama, kalba sakoma apie mūsų kultūrinę pastangą. Jų yra savam kieme, jas randi ir kitur, kai tik atsiranda proga pakilti iš savo lizdo.

Tokia proga atsirado mano bendros pastogės draugui Antanui Gustaičiui ir man užgavėnių savaitgalį. Senas ir mielas bičiulis, buv. karininkas ir šiaulių teatro aktorius V. Vaitkus, pakvietė mudu atvykti į Waterburį ir užgavėnių pokylį, kurio pelnas skiriamas lituanistinės mokyklos išlaikymui, atlikti meninę programą. Daug nesiderėjome, pasižadėjome, o kai atėjo laikas, tai, kaip viduramžių valkatos dainiai pakilom ir pasileidom į ilgą kelionę. Mudviejų globėju svietimose šalyse buvo akt. Alg. Žemaitaitis, kuris savo automobiliu mus tol vežiojo, kol kaž kuri tos mašinos dalis nuliūžo ar suvirė. Viskas buvo puiku, nors Žemaitaičiui uždusęs automobilis daug džiaugsmo tikrai negalėjo teikti...

Gal, tokių pasivažinėjimo bei pasižmonėjimo progų dažnai nepasitaiko. Mano bičiulis Ant. Gustaitis, kuris sėdėjęs atkaku mu jau eilę metų neša į žmones satyrinę ir humoristinę poeziją, iš Bostono pakyla žymiai dažniau, o aš, lindesio ir meilės žodžių sakytojas, per metus tepajudėtik porą ar trejetą kartų. Tačiau mudviejų problemos beveik tos pačios. Mūsų visuomeniniame gyvenime yra daug gražių ir kilnių tikslų, tik nėra pinigų pastumti vežimui į priekį. Kai ateina kvietimas stoti į talką, tai dažniausias jį lydi dejavimai, kad vargas yra su honoraro pasiūla, lyg tie honorarai būtų tokie dideli, kad suėstų visą parengimo pelną! Vadinasi, tu, žmogau, kurį Viešpats

St. Santvaras

apdovanojo vienokia ar kitokia viešo reikšimosi dovana, turi ne tik dirbti, naktim nemiegoti, bet ir daugiausia aukoti! Kad tu, kaip visi žmonės, turi valgyti ir pastogę turėti, o kelionei gal naujus batus ir nors dvi pakaitas marškinių nusipirkti, argi tas svarbu? Gal ši visa pastraipa įžulokai skamba, bet tokia yra tikrovė, kurioj mes dabar maudomės. Šitokios būklės, bent mano galva, negaliu vadinti nei savo menininkų palaikymu, nei savo meno ugdymu. Išėitį iš akligatvio tematau tik vieną: visuomenė turėtų rengti daugiau literatūros vakarų, turėtų juos gausiau lankyti, bet jie turėtų būti tik literatūros vakarai, nepajungti jokiai labdarai. Kai tokiu būdu rašytojams bus parodyta dėmesio, tai tada ir labdarai jie galės daugiau skirti. Duodu siūlymą, bet sunkoka tikėti, kad jį kas nors išgirs. O būtų gerai, kad išgirstų, nesgi niekas nebėgam atgal į jaunystę...

Pamokslas nebuvo skirtas Waterburio lietuviams, o tik mūsų pasitikėjusia proga. Waterburis mudu sutiko ir priėmė šilčiau ir rūpestingai. Užgavėnių poštis buvo tokio polėkio, kokių ir Bostone retai pasitaiko. Daili Juodis pasistengė tikrai dailiai ir skoningai papuošti sceną ir salę. Tautiečių prisirinko pilna didelė patalpa. Daugumas moterų ir vyrų vilkėjo vakarinius drabužius. Nuotaika buvo šviesi ir pakili -- Radionovo orkestras tą nuotaiką dar labiau sušildė. Parengimas pasižymėjo gera organizacija ir kultūringumu. Akt. Algim. Žemaitaičio išvesti scena, ir mudu pasistengėm viso to ūpo nenugramzdyti į dugną. Tyluma salėj, sutelktas dėmesys programai, šilti atgarsiai sudarė įspūdį, kad šis vakaras mudviems buvo malonios radybos.

Tačiau tai yra asmeninė pinigų pusė, todėl gal bus geriau ją apversti, nes šio rašinio tikslas -- radybos pakelėj į Waterburį. O jas aptikome universitetiniame mieste New Havene, pro kurį turėjome nuo patlančio keltis į Connecticut valstijos aukštumas. Akt. Alg. Žemaitaitis čia mudu supažindino su savo sesers vy-

ru Paulium Jasiukonių, dirbančiu Yale universiteto filmų gamybos laboratorijoje. Nedaug reikėjo laiko, kad pamatytum, jog tie du jauni vyrai -- Jasiukonis ir Žemaitaitis -- dirba tokius lietuviškus darbus, apie kuriuos savo spaudoj tik retai kada ką nors išgirstam.

Visų pirma P. Jasiukonis mudviem su Gustaičiu pademonstravo penkias nedideles patefono plokšteles (45 apsisukimų per min.). Nustebino tai, kad apie jas net mudu nieko nežinojom, nors, rodos, savo spaudą suatsidėjimu skaitom. Dvi tų plokštelių yra skirtos komp. Br. Budriūno vadovaujamiems ansmablams, jo muzikinei veiklai Detoroite ir Los Angeles miestuose. Viena -- pora mažosios scenos dainų, dainuojamų J. Baravykaitės okupuotoj Lietuvoj. Kitos dvi plokštelės jau yra savotiškas fenomenas mūsų muzikiniame gyvenime.

P. Jasiukonio supažindintas su liet. liaudies dainų melodijom, jas pritaikė savo reikalui ir įgrojo Yale universiteto muzikos kolegijos džazo kvartetas. Išgirdęs džazą, muzikos puristas gali net krūptelti, o tačiau reikia pasakyti, kad lietuvių melodijas kvartetininkai panaudojo skoningai ir dailiai. Net ir variacijos tom temom nėra pertemptos. Būdingiausia, kad kvartetas tas melodijas labai pamėgo ir, važiuodami gastrolėj į Europą, vežėsi ir Lithuanian Songs. Kai P. Jasiu-

konis leido plokšteles, visi prašė, kad jų pavardės būtų rašomos lietuviškai, todėl plokštelių įrašuose skaitom: Ch. Keilis (būgnai), D.S. Huntas (gitaras), R. Rudis (kontrabasas) ir I. Underwoodas (fleita). Priešpaskutinis, padarytas iš Rud, pasidarė tikras lietuvis... Plokštelėsna kvartetas įgrojo keturias mūsų liaudies dainas. Kas bernelio sumislyta, Anoj pusėj Nemuno, Beauštanti aušrelė ir Kelk mergele, pamigai.

Jos yra tinkamos senimui ir jaunimui, bet pirmoj eilėj jaunimui, nesgi tai yra moderni muzika. P. Jasiukonis dar turi jų nemenką pluoštą, greičiausia net įdėty išlaidų už tų plokštelių pagaminimą neatgavęs. Jeigu jomis tautiečiai susidomėtų -- būtų šio tikis atpildas vyrai, kuris šiuo atveju lietuvių melodijoms prakirto spragelį į svetimas koncertų sales.

Paulius Jasiukonis, baigęs kinematografijos meno akademiją, šiuo metu dirbas prie mokslinių filmų gaminimo Yale universitete, dega pasiryžimu susukti lietuvišką filmą, kuris būtų įdomus ir amerikiečių auditorijai. Keletą kultūrinio pobūdžio filmų, pvz. Tautinių Šokių Šventę Chicagoj, netausodamas nei laiko nei lėšų, jis jau yra padaręs. Šokių šventė tuo metu, kai mudu su Gustaičiu buvom New Havene buvo demonstruojama Bostone, tad neteko jos pamatyti. Bet P. Jasiuko-

nis mums parodė Lietuviškas vestuves -- spalvotą ir garsinį filmą, filmuotą Putnamo liet. Seselių vienuolyne. Žinoma, tai nėra pilnos lietuviškos vestuvės, o tik trys epizodai -- linksma vakaris, mergvakaris ir svočios pietūs. Filmo technikinių pagaminimų rūpinasi P. Jasiukonis, jau virš 200 dolerių sumetęs į tą krepšį. Jo tekstais ir meniniu apipavidalinimu Jasiukoniui talkininkauja akt. Alg. Žemaitaitis. Abu vyrai žino, ką jie daro ir ko nori. Filmo pagrindą sudaro Putnamo seselių bendrabutininkės studentės, vaidindamos vyrų ir moterų vaidmenis. Aišku, matai, jog tai yra ne profesionalų aktorių darbas, bet savo vaidybos paprastumu ir nuoširdumu jos priartėja prie liaudies apeigų stiliumi ir ne vienoj vietoj sudaro tikrų mūsų liaudies vestuvių įspūdį. Linksma vakaris pasižymi masinėm scenom, ištisų šokių ir apeiginių dainų demonstracija, gyvumu ir linksnumu; mergvakaris ryškus vientisumu, liūdnom atsivertimu ir žaismingumu. Kai filmo rodymas baigėsi -- buvo gaila, kad nebuvo nufilmuota visa mūsų liaudies svodbinė rėda, kurioj yra tiek daug teatralumo ir filminės medžiagos.

Filmas yra garsinis, tačiau nėra baigtas. Dar bus įjungta atskirų detalių scenų, bus piešininis prologas ir epilogas, bus girdimas ir pasakotojo balsas, kurio tuo tarpu dar nėra. Piešinius daro pats P. Jasiukonis, scenarijų ir pasakotojo bylą rūpinasi Alg. Žemaitaitis. Filmui baigti dar reikės 2000 dolerių. Paramos vyrai iš niekur nestiki gauti, bet ir savo sumanymo negalvoja išsižadėti -- vieną dieną Lietuviškos vestuvės pakils į ekraną! Kai matai tokių jaunų vyrų pasiryžimą -- tas mūsų vargas atrodo juodesnis už juodžiausią juodvarnį...

Filmo pažiturti iš New Yorko atvyko Bivainis, St. Goštautas, Vyt. Strolia ir pora šaunių merginų, kurių pavardžių nespėjau įsidėti į galvą. Taigi susidarė visa kritikų armija. Kai ką gyrim, kai ką bandėm peikti, bet

konstruktyvių patarimų. Jasiukoniui ir Žemaitaičiui per daug nepalikom. Pašnekėsio metu paaiškėjo, kad pilnesnei mūsų svodbinei rėdai susukti į filmą reikėtų mažiausia 50,000 dolerių. Kai visi susirinkę negalėjome tų pinigų pakloti ant stalo, tai ir mūsų kritiškumas beregint išblėso...

Radybos pakelėj į Waterburį, oficialiai vadinamos Litu-Filmas ir Garsas, savo plėkiu ir ryžtu yra nepaprastos. Kai P. Jasiukonis ir Alg. Žemaitaitis savo darbą baigs -- Lietuviškos vestuvės bus mieli reginiai lietuviui, puiki medžiaga mūsų tautiniams pa-pročiams pademonstruoti ir kitų žmonių akyse. Tą tikslą nusi-gailėdami laiko ir kitų gėrybių. Mano minimos radybos liet. visuomenėj, ypač jos organizacijų centruose, turėtų rasti daug daugiau dėmesio, negu buvo galima jo sukelti šiuo rašiniu.

Kai Litu-Filmas ir Garsas susidarys tvirtesnį medžiaginį pagrindą savo veiklai -- mes sulauksim ir daugiau lietuviškos tematikos filmų. P. Jasiukonis ir A. Žemaitaitis yra kompetentingi vyrai pamėgtam darbu dirbti. Tiesa, meninių filmų gamyba yra neatjungiamo nuo stambių išlaidų, bet ar puikių vyrų pastangos ir idealizmas galėtų būti nieko neverta prekė?...

Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti šias naujai pasirodžiusias knygas:

Vytauto Alanto 9 Dramos Veikalai — 5 dol.
Pulgio Andrieušio Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais viršeliais 2 dol.
Prano Pauliukonio Tautos istorijos mokymas — 2 dol.

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce
Cosmos Parcel Express Corp.
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR
Marquette Gift Parcel Service
2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS
Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NĖTO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIRŠIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

Pulgis Andrieušis

Žemaitijos širdyje

Iš naujai išėjusios knygos "Purienos po vandeniu".
Išleido Nidos leidykla Londone.

Visą dieną mynės dviratį, be tvorų nieko kita žemaitiško nematęs, pavakariais sustoju sodyboje tarp alksnynų. Pasitinka apšepęs šeimininkas ir, visai nereaguodamas į mano nužemintus šnekalus, paima mano dviratį, užkelia į svirną, užrakina duris, paskui paprašo mano paso, jį įsikiša kelių kišenim ir, nieko nesakydamas eina į pirkti. Nors ir žodiškai nekviestas, bet kaip žmogus, iš kurio buvo paimtas toks svarus užstatas, įsekiau jį vidun.

Plūktinė asla, trys vaikai terliojasi pasuoliais, moteriškė liubias prie pečiaus. Šeimininkas atsisėdo už stalą, vis dar man nepratardamas nė vieno žodžio. Apdalinau vaikus pigiais saldainiais, tuo įsigydamas motinos palankumą, bet pats pilaitės valdovas vis sėdėjo nešnekus. Išsitraukiau pokelį Klaipėdiškos, paklojau ant stalo arkužą popieriaus. Susisukom, užsidedėm iš pečiaus žarijų, kur marmallavo vakarienė, užsimezgė šioks toks bendrądarbiavimas, bet kalba vis tiek nesirio.

Atnešus stalan vakarienę, savininkas pamoja ranka ir man sėstis prie bendro dubenio, merkiama šaukštus į karštą viralą, laikydamies tam tikro ritmo, kad vienas kitam neklidum. Tos ceremonijos metu nieko nekalbėjome, kas man, aukštaičiui, buvo begalinė kančia. Net nežinojau, ar esu priimtas naktigulto, ar dar reikės kur kitur pasisėskoti, nors ir jau buvo gerokai sutemę.

Po vakarienės vėl susisukam piktinės, kalbos ir vėl nesuradom. Viską išbandęs susiartinti su žemaičiu, dar iš terbelės išsitraukiau Lietuvos žemėlapij ir, jį paklojęs ant nurinkto stalo, pirštu vedžiodamas klausiu, kur čia bus Varniai. Be jokio tikslo, tik taip sau, kad galėčiau kuo nors sudominti šeimininką. O gi, židriu, vyras susidomėjo ir prisitraukė arčiau.

Mano nelaimė, tais laikais Varniuose veikė koncentracijos stovykla negeriams lietuviams. Ir kai visiškai neapgalvotai priminiau tą nematytą vietovę (iš tikrųjų važiuavau į Telšius aplankyti pažįstamą), Žemaitis ir klausia:

-- Vo kon tin veksi?

Kokie argumentai negalėdavo įtikinti kaimiečio, kad tu važinėji po Lietuvą kaip ekskursantas, pasižmonėti, pasidairyti, kaip atrodo mūsų gražusis kraštas. Jis būtinai turi žinoti, kur ir kokių reikalu keliaujį, net nurodant pavardes ir adresus. Kartą netyčia paminėjęs Varnius, turėjau meluoti ir toliau.

-- Važiuoju pas savo giminaitį, -- atsakiau, nieko geresnio negalėdamas sugalvoti.

-- Uždarytas? -- nusigandęs paklausė šeimininkas, sakytum, turėtų reikalą su raupsuotuoju.

Jo nešnekumas mane visiškai išmušė iš vėžių, įkliuvau galutinai ir turėjau išradinėti fantazijas apie mano tariamą giminaitį, kuris uždarytas anapus spygliuotų vielų.

-- Vo ilgam ons užkabints? -- nesiliovė mane tardęs, matyti, patenkintas, jog pasiėmė mano pasą.

Ėmiau vapaliot apie kažkokias amnestijas, mažinau naujai įsigyto giminaičio kaltę, negrąžinamai klimpau pats į savo paspėstą tinklą.

Po nevykusio pasikalbėjimo šeimininkas nuvedė mane į alkierių, paguldė minkštai po duknom (nors tai buvo vasaros metas) ir, išeidamas, po raktu uždarė duris. Išsimiegojau karališkai.

Pusryčiai taip pat buvo karališki. Ant stalo garavo miežinės košės dubuo, kurio viduryje lūnžgėjų taukų akivara, kabinom mediniai šaukštai kiekvienas iš savo sklypo, pasidažydami neišsenkamoj riebalų balutėj. Taip pasistiprinus ir po to užsirūkius, žemaitis mane išvedė diendaržin, atrakino svirną, išnešė dviratį, pasą ir geroką varną lydėjo iki pat vieškelio, nors ir buvo pati darbymetė. Pavieškelėj įsiai tik numojau ranką į mano klausimą, kiek esu skolingas už tokią vaišingą pastogę, ir teprabilo jau man besėdint ant balnelio:

-- Ponai, tik jau kaip ten klaus policija, tai nesakyk, pas kon nakuojai...

Šis pažadas ištesėti nebuvo sunku.

VASARIO 16 MINĖJIMAI

WASHINGTON

* JAV SENATE Lietuvos Šventę paminėjo šie senatoriai: Beall, Brewster, Case, Curtis, Dirksen, Dodd, Douglas, Goldwater, Hart, Humphrey, Javits, Keating, Kennedy, Kuchel, Lausche, McNamara, Metcalf, Pastore, Ribicoff, Williams, Young.

* JAV ATSTOVŲ RŪMUOSE Lietuvos Šventę paminėjo šie kongresmenai (viso 85):

Albert, Auchincloss, Barrett, E.P. Boland, Mrs Frances P. Bolton, Brademas, Broomfield, Bruckley, Burke, Byren; Cahill, Carey, Celler, Clark, Cuningham; Daddario, Dague, Daniels, Delaney, Dent, Derounian, Derwinski, Dingell, Douhue, Dulski, Dwyer, Falcon, Farbstein, Fascell, Flood, Feighan, Friedel, Gallagher, Garmatz, Gilbert, Grabowski, Griffiths; Halpern, Healey, Hoeven, Holland, Horton; Joelson; Mrs Kelly, Keogh, Kluchinski; Libonati, Lindsay, Lipscomb; Madden, McCormack, McDade, McIntire, Miller, Minish, Monagan, Morse, Multer, Murphy; Nedzi; O'Hara, Ostertag; Patten, Philbin, Powell, Price; Reid, Reuss, Rhodes, Riehlman, Rodino, Rooney, Roosevelt; Schadeberg, Sibal, St. Germain, St. Onge, Staehler; Taft, Toll; Waever, Wallhauser, Bob Wilson, Zablocki.

Senate Lietuvos Šventės minėjimą pravedė Senatorius Dodd, o Atstovų Rūmuose -- kongresmanas -- Flood.

CHICAGO

Sekmadienį, Vasario 16, Chicagoje giedriai, šventiškai nusiteikę lietuviai vyko į Marijos aukštą, mokyklą paminėti mūsų Tautos Šventę, susikaupti ir giliai susimąstyti nors kartą metuose... Salė, talpinanti 1200 buvo sausakimša. Net stačių buvo pilna visur, kur tik buvo koks galimas kampelis stovėti. Daugeliui su širdperša teko grįžti atgal, nes patekti salėn nebebuvo jokių galimybių. Todėl tikrus vėjus plepa tie, kurie sako, kad mėlė pavergtajai Tėvynei mūsų širdyse jau blėsta ir mes būdami toli nuo jos svežioje šalyje, kasdieniniuose savo rūpesčiuose paskendę, imame pamazū nelaimingąją tėvų žemę pamiršti. Matosi kaip ant delno, kad netiesa.

Būgnams graudingai dundant, į sceną buvo įnešta 14 vėliavų, atstovaujančių įvairias mūsų organizacijas. Toms ceremonijoms vadovavo Dariaus - Girėno ir Don Varno veteranų postų vyresnieji - Cleveland Lee ir A. Pargauskas. Vėliavos gausiai atstovavo ir mūsų jaunimo organizacijas.

Sol. Alg. Brazis sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus. Invokacijas skaitė kun. K. Trimakas, SJ ir evangelikų kun. A. Trakis. Minėjimui vadovavo ALT Chicago skyriaus pirmininkas J. Skorubskas. Nepriklausomybės aktą perskaitė A. Juodka, savanoris - kūrėjas, kurių nūnai mūsų tarpe jau nedaug bėra likę...

Posėdžiui vadovavęs J. Skorubskas pristatė tris minėjime dalyvavusius ALT vykdomojo komiteto narius: dr. P. Grigaitį, inž. A. Rudį ir T. Blinstrubą. Kiti vietoje gyvenantieji tarybos nariai, matomai, minėjime visai nedalyvavo...

Gen. konsulas dr. P. Daužvardis iškėlė 4 reikalavimus pasauli

valdantiems, kurių pagrindinis buvo -- be sovietų pavergtųjų tautų laisvės negali būti ir niekada nebus teisingos pasaulio tautos.

Svečias iš Clevelando J. Daugėla kalbėjo su užsidegimu ir dideliu nuoširdumu, tik jau perdėm ilgai savo kalbą užtęsė. Dėl kartą reikėtų žinoti, kad gausios publikos tokomis progomis ilgų paskaitų nemėgsta...

Vyr. teisėjas A. Wells pristatė Chicago II distrikto kongresmeną C. Pucinskį. Jis aiškiai žinojo, ką jis lietuviams norėjo pasakyti. Jis pasakė, kad tautos išlaisvinimo darbas turi būti dirbamas metuose ne 1 dieną, bet 365 dienas. Dėl savo laisvės bylos turime klabenti visas duris, kurias tik pasiekiame. Jis aukštai įvertino lietuvių kalbą, lituanistinę mokyklą, lietuvišką spaudą ir mūsų radijo valandėles. Jis kreipėsi į lietuvišką jaunimą, primygtinai pabrėždamas, kad ne tas yra geras amerikonas, kuris niekingai užmiršta savo tėvų kalbą ir jos negerbia. Norint būti geru amerikonu, yra būtina sąlyga gerbti savo gimtą kalbą, savo tautą, jos praeitį, papročius, visa širdim mylėti tėvų ir protėvių žemėlė...

Kong. C. Pucinskis yra žinomas kaip geras ir nuoširdus lietuvių draugas. Jis yra renkamas iš Chicago II distrikto, kur lietuvių gyvena visai nežymus skaičius. Todėl visi žinojo, kad jis atėjo pas mus ne balsų pasimedžioti

šiuose rinkimuose metuose, bet nuoširdžiai pasveikinti mus mums taip brangios šventės proga. Todėl ir nesigailėjo jam nuoširdžių plojimų.

Susirinkusius gausiai lietuvių nuoširdžiai sveikino ir kitas didelis mūsų draugas, senatorius Paul Douglas.

Rengėjai plačiai skelbė, kad šin minėjimas atvyks ir pasakys kalbą Chicago burmistras J. Daley. Tačiau nepasirodė. Ir nestebėtina, nes šie metai -- ne jo rinkiminiai metai... Ponas burmistras vis tvirtai pasižadėdavo atvykti į mūsų didingąsias šokių bei dainų šventes ir tarti mums tėvišką žodį. Bet kiekvieną kartą savo pažadą "užmiršta"... Mat, bėda, tos šventės vis kažkaip "puola" į ne jo rinkiminius metus...

Minėjimo rengėjai buvo pasiūžę gausingai lietuviškai publikai pristatyti kažkokius mums nežinomus "politikierius" kitataučius, šiais rinkiminiais metais žvejojantčius sau balsus. Jų tarpe turėjo būti pristatytas ir dabartinis 13 Wardo komitetas bei Illinois seimelio narys, žinomas savo nepalankumu lietuviams. Jis balsavo už taip vadinamą "Free Occupancy" įstatymą, kurio pasekoje lietuviškasis Marquette Parkas turi būti apgyvendintas juodžiais. Besirenkančiai publikai buvo dalinami

(Nukelta į 6 psl.)

Connecticut gubernatorius John Dempsey vasario 14 d. priėmė lietuvių delegaciją, kuri įteikdama Lietuvos vėliavą prašė ją iškelti prie gubernatūros ir tą dieną atitinkamai paminėti. Gubernatorius savo prasmingoje kalboje pabrėžė, kad vėliava kabės virš gubernatūros rūmų ir paskelbė 16 vasario Lietuvos Nepriklausomybės Dieną pasirašydamas proklamaciją. Gubernatoriaus kalbą A. Dragunevičius išrašė į juostelę ir sekmdienį per jo vedamą lietuvišką pusvalandį pertransliavo.

Reikia pažymėti, kad gub. J. Dempsey ne tik savo oficialioje kalboje, bet ir pašnekesiuose su delegacijos nariais pareiškė daug simpatijų lietuviams, o ypač rusų vergijoje kenčiančiai lietuvių tautai. Kaip praeitais metais, taip ir šiemet priėmimą pas gubernatorių išrūpino veiklus Hartfordo LB pirmininkas Algimantas Dragunevičius. Nuotraukoje delegacija pas gubernatorių. Iš kairės: Birutė Zabulienė, Joseph Thomas, kun. P. Sabulis iš Waterburio, Antanas Gruzdis iš New Haveno, gubernatorius John Dempsey ir Algimantas Dragunevičius.

Perrono nuotrauka

Šv. Andriejaus bažnyčioje Philadelphijoje Vasario 16 proga su vėliavomis dalyvavo lietuviškosios organizacijos. Nuotraukoje matyti Korpl Neo-Lithuania ir ALT S-gos vėliavos. V. Gruzdzio nuotrauka

Philadelphijos lietuvių jaunimas gražiai pasirodė su tautiniais šokiais Vasario 16 iškilmėse.

V. Gruzdzio nuotrauka

Jaunieji stebi Vasario 16 iškilmes Philadelphijos lietuvių muzikalinėje salėje. V. Gruzdzio nuotrauka

Vasario 16 proga Philadelphijoje gražiai suruoštą banketą pravedė adv. S. Maukas, čia gimęs ir augęs lietuvis.

V. Gruzdzio nuotrauka

Vyresnioji karta irgi aktyviai dalyvavo Vasario 16 minėjime Philadelphijoje.

V. Gruzdzio nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška. 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CHICAGO

(Atkelta iš 5 psl.)

informaciniai lapeliai apie šį po-
nų. Painformuotas, kad prieš jį
jau yra "piketas", šis visai į sa-
lę nebeatvyko.... To pasekoje ne-
bebuvo pristatyti nė kiti "politi-
kieriai", kurių, kaip paaiškėjo,
piršosi pulkas "pasveikinti lietu-
vius jų šventės proga..." Iš patir-
ties gerai žinome, kad mes jiems
esame "reikalingi" tik prieš rin-
kimus. Po rinkimų jų daugiaune-
bematys ir nebesugaudys ir jie
nepajudins nė piršto mūsų reika-
luose. Tokiu būdu šiais metais
mums brangioje tautinėje šventė-
je buvo išvengta to "politinio jo-
marko", į kokią kai kurie jos ren-
gėjai šią šventę jau buvo paver-
tę praeityje... Alb. V.

CHICAGOJE PARODYTAS
PIRMĄ KARTĄ II TAUTINIŲ
ŠOKIŲ ŠVENTĖS FILMAS

Chicagoje Marquette Parko Li-
tuanistinės mokyklos Vasario 16
minėjime buvo pirmą kartą pa-
rodytas II Tautinių Šokių Šventės
platesnis filmas. Parapijos salė-
je buvo susirinkę apie 500 mūsų
mažosios jaunuošenės, o su tė-
veliais apie 700 svečių. Filmas
jauniesiems žiūrovams sukėlė
entuziastingų praėjusios Šokių
Šventės prisiminimų. Ypač jau-
nieji kėlė dideles ovacijas, kada

Pranciškonų gimnazijos Kennebunkporte lietuviai skautai dalyvavę Vasario 16 išskilmėse.

ekrane pasirodydavo jų numylė-
ta Rūta Kilmonytė. Taip pat dide-
liai džiaugsmingą triukšmą kėlė,
kada filmoje pamatė patys save
šokančius toje šventėje.

Filmas ryškus ir pavykęs, ap-
imantis visus tos didžiosios šven-
tės momentus ir vaizdus. Filmas
susuktas žinomojo Chicagoje lie-
tuviškų kultūrinių įvykių fil-
muotojo Antano Martinkaus pas-
tangomis. Jį sukanč buvo vartoja-
mi didžiuliai ir brangūs filmų

aparatai ir juos operavo televi-
zijos filmuotojai -- specialistai.
Tik gaila, kad filmas dar nebuvo
galutinai sumontuotas -- pareng-
tas ir dar nebuvo padarytas gar-
sinis. A.V.

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

PASKAITA APIE
DONELAITĮ

Estų rašytojas prof. Aleksis
Rannit, kuris šiuo metu profeso-
riauja Yale Universitete, skaitė
paskaitą apie lietuvių rašytoją ir
poetą Kristijoną Donelaitį, Prin-
cetono Universitete, N.J. vasario
17 d.

Prelegentą pakvietė Slavisti-
kos Instituto direktorius prof.
Richard T. Burgi, kuris paskai-
tė trumpą ištrauką iš Donelaičio
"Metų" angliškai.

Prof. A. Rannit kalbėjo apie K.
Donelaitį kaip pirmąjį vakarų
pasaulio realistą rašytoją ir pa-
žymėjo, kad jo poema "Metai"
yra pirmoji rašyta 17-tame šimt-
metyje hexametu. "Metai" jau
pradžioje 18-to šimtmečio buvo
išversti į svetimas kalbas, pir-
miausia į vokiečių kalbą. Todėl
vokiečių garsusis poetas Johann
Wolfgang von Goethe yra skaitęs
Donelaičio kūrinių. Nors Kristi-
jonas Donelaitis yra parašęs ir
prozos veikalų, jo "Metai" yra
populiariausi. Viena rusų kalbos
profesorė paskaitė gan ilgą iš-
trauką rusiškai, iš prof. A. Ran-
nit nesenai gauto naujo verti-
mo iš Sovietų Sąjungos. O pats
paskaitininkas paskaitė tap pat
keletą eilučių ir lietuviškai. Prof.
A. Rannit trumpai apibūdino Do-
nelaičio gyvenimą ir kūrybą, ir
sakė, kad jo kūrinių vis dar lau-
kia naujų ir geresnių vertimų.

Tada Kristijonas Donelaitis galė-
tų būti dar plačiau žinomas vaka-
rų literatūroje pasaulyje.

Savo paskaitos įžangoje pre-
legentas kalbėjo apie lietuvių kal-
bos senumą, jos skambesį ir gro-
žį, apie Lietuvos liaudies prisi-
ršimą ir meilę gamtai. Kaip pa-
vyzdį jis paskaitė liaudies dainą
"Mėnuo saulužę vedė" rusų, ang-
lų, prancūzų ir lietuvių kalbose.

Paskaitoje klausytojų nebuvo
labai daug, bet apart universite-
to slavistikos departamento na-
rių, matėsi ir nemažai lietuvių ir
jų bičiulių. Tarp jų prof. A. Senn
iš Philadelphia Univ., daili-
ninkė A. Vitkauskaitė-Merker su
vyru, Elsbergai, Didžiuliai, pia-
nistė J. Šiušienė, P. Leveckie-
nė ir kt.

(an)

CHICAGOS PARENGIMŲ
KALENDORIUS

KOVO 1 D. L.K. Kūrėjų Sava-
norių Sąjunga rengia Vyčių salė-
je a.a. arkivyskupo Pr. Kare-
vičiaus minėjimą.

KOVO 1 D. Chicago skautų
Kaziuko Mugė Jaunimo Centre.

KOVO 1 D. 1964 m. BALFo 57
skryčiaus Roselande pyragų iš-
pardavimas parapijos salėje.

KOVO 7-13 D.D. Religinio me-
no paroda rengiama ALRKF šv.
Kryžiaus parapijos slėje.

KOVO 8 D. Lietuvos Valsty-
binės Operos primadonos a.a.
Vlados Grigaitienės akademini-
s minėjimas - koncertas Jaunimo
Centre.

KOVO 15 D. 1964 m. "Laiškai
Lietuviams" žurnalo metinis pa-
rengimas Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 4 D. Chicago
Lietuvių Dantų Gydytojų S-gos.
balius Western Ballroom salė-
je, 3504 So. Western Ave.

BALANDŽIO 5 D. Tėvų Mari-
jonų Amerikoje įsikūrimo 50 me-
tų sukakties banketas Palmer
House viešbutyje.

BALANDŽIO 11-12 D.D. Kosto
Ostrausko dvi vienaveiksmės
dramos -- "Pypkė" ir "Žaliojo
Lankelė" statomos Lietuvių Te-
atro Atžalyno Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 25 D. Vaikų žur-
nalo Eglutės parėmimo vakaras
Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 9 D. Kristijono Do-
nelaičio gimimo 250 sukaččiai
paminėti vakaras ruošiamas Pe-
dagoginio Lituanistikos Institu-
to Jaunimo Centre.

Tėvų Pranciškonų vadovaujamos Kennebunkporto lietuvių gimnazijos choras išpildęs meninę progra-
mą gimnazijoje minint Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukačtį.Suruoštoje Vasario 16 proga manifestacijoje Los Angeles mieste
teko matyti ir tokių patarimų... L. Kančausko nuotrauka

Krautuvė atidaryta:
pirmad. ir ketvirt.
9:30 val. iki 9 v.v.
Skyriai: 9:30 val.
iki 9:30 v.v.

MAY'S

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARKTOWN
SOUTHGATE

BASEMENTS

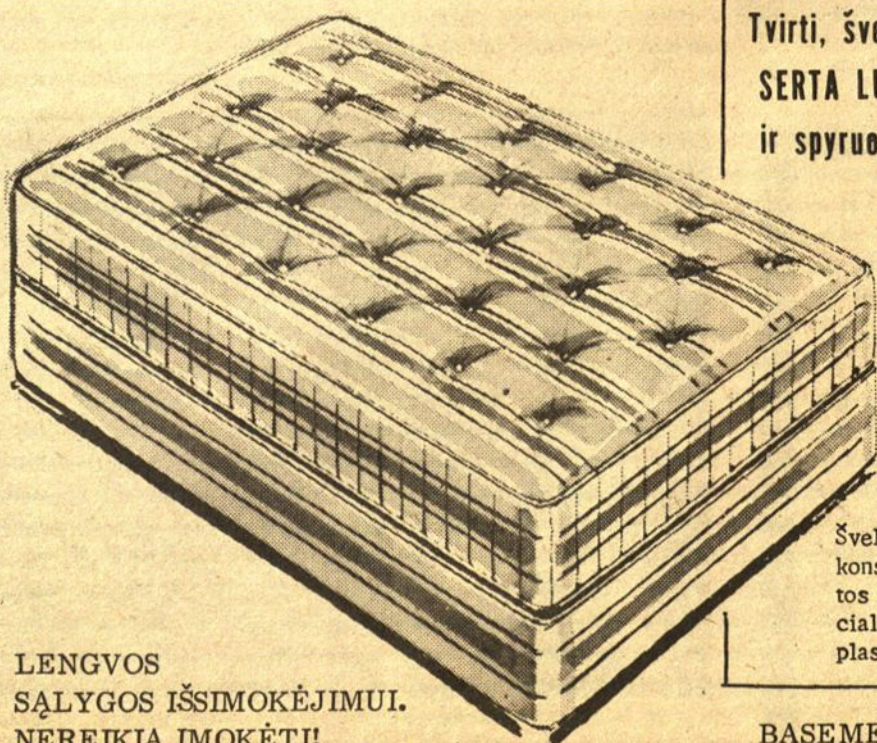
IŠTUŠTINAMA DIRBTUVĖ!

'SERTA' MATRACAI, SPYRUOKLIŲ DĖŽĖS

Tik 90 setų... pagaminti pardavimui už žymiai aukštesnę kainą!

VIENGUBAI AR DVIGUBAI LOVAI

Žema kaina, kad greičiau ištuštintus sandėlį. Turite galimybę pakeisti
savo senus matracus sutaupant! Pagaminti prisilaikant aukštų Serta
gamybos standartų geram miegojimui komfortui... Sanitarizuoti... nu-
reguliuotos plieno spyruoklės, plius visi kiti Serta specialūs priedai.

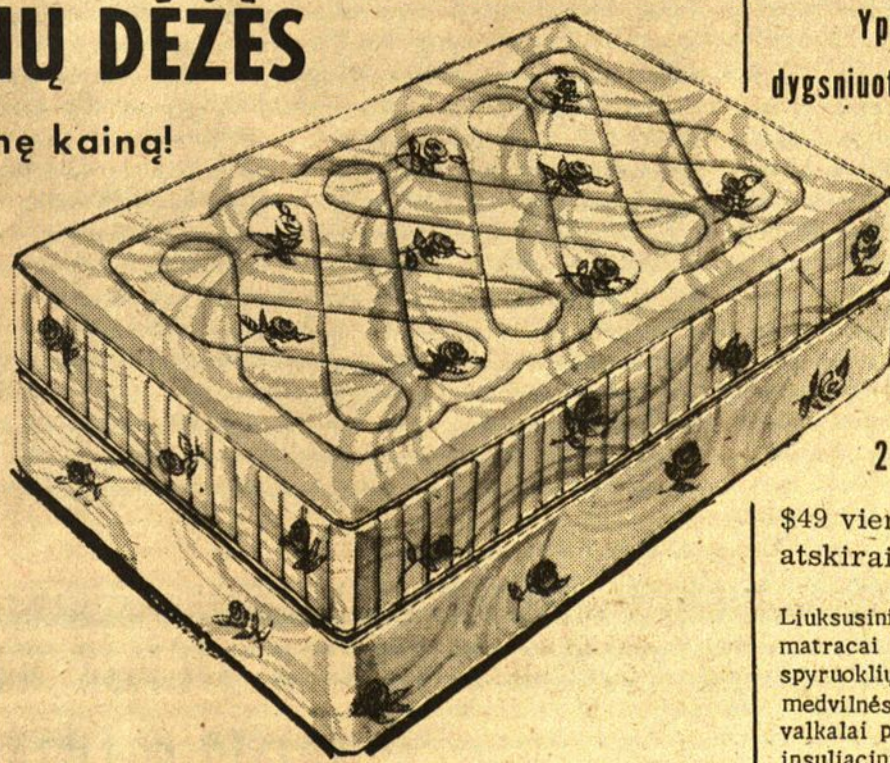
LENGVOS
SĄLYGOS IŠSIMOKĖJIMUI.
NEREIKIA ĮMOKĖTI!

Tvirti, švelnūs paviršium
SERTA LUX matracai
ir spyruoklių dėžės

64.90

2 dalių setas
\$39 vienas,
perkant
atskirai

Švelnūs, ypatingai tvirtos
konstrukcijos, nureguliuo-
tos plieno spyruoklės, spe-
cialiai pritaikyti šonai,
plastikinės rankenos.

Serta vidutinio stiprumo vidinių
spyruoklių matracai ir spyruok-
lių dėžės

\$27 vienas perkant atskirai.

Tik 36 setai, taustuoti viešbučio
stiliaus matracai ir spyruoklių
dėžės. Tik kol bus!

49.90

Ypatingai tvirti,
dygsniuoti SERTA LUX
matracai ir
spyruoklių
dėžės

79.90

2 dalių setas

\$49 vienas, perkant
atskirai

Liuksusiniai spyruokliniai
matracai ir pritaikytos
spyruoklių dėžės. Puikūs
medvilnės dygsniuoti ap-
valkalai plius kelios eilės
insuliacinių medžiagų.

LENGVOS SĄLYGOS
IŠSIMOKĖJIMUI
NEREIKIA ĮMOKĖTI!

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND ALL BRANCHES

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* CLEVELANDO LIETUVIŲ SKAUTŲ IR SKAUČIŲ ruošiamoji Kaziuko mugė kovo mėn. 1 d. (sekmadienį) Šv. Jurgio parapijos salėje supuola ir su visose JAV skelbiama skautybės savaitė. Vajus skautų veiklai remti tą savaitę vyks labai plačiu mastu, kad sustiprintus ir atžymėjus Amerikos skautijos 54 m. sukaktį. Per tą eilę metų Amerikos skautija išugdė 30 mil. asmenų apimančią skautijos šeimą, kurioje šiuo metu priskaičiuojama virš 5 milijonų aktyvių narių.

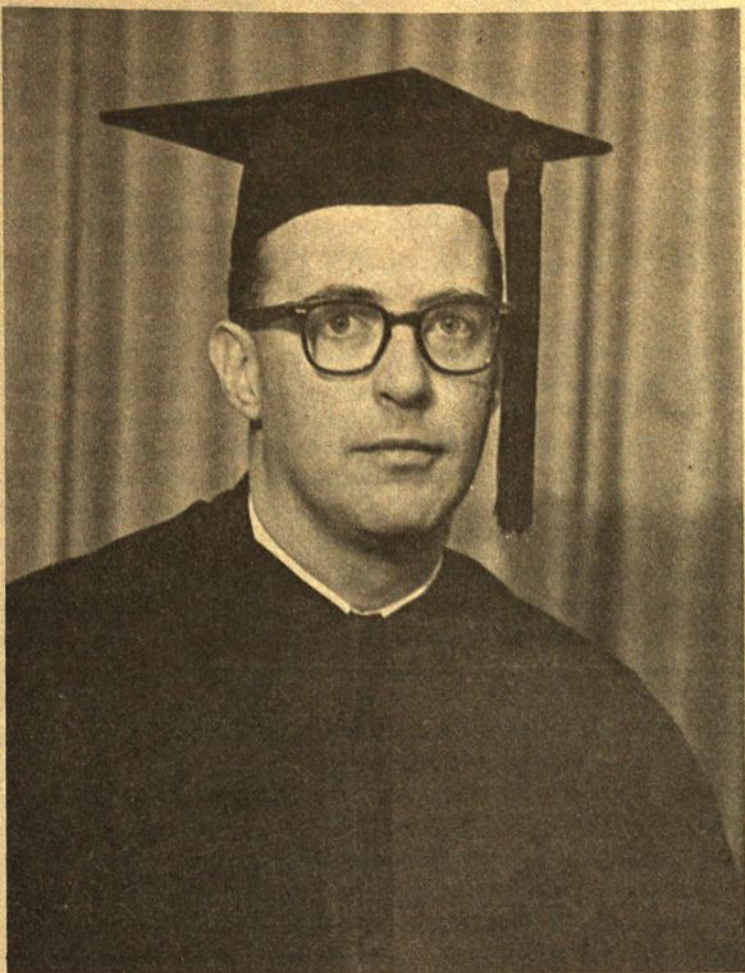
Skautijos veikla labai ryški ir lietuvių išeivijos gyvenime. Todėl ne tik skautai ir skautės, bet visa Clevelando lietuvių visuomenė laukia Kaziuko mugės, kurioje jungsis visuomenės ir jaunimo veiklos pradai, kelią ir stipriną jaunimo veiklą lietuviškoje dvasioje.

* RASA UNGURAITYTĖ, Shaw High School mokinė, apdovanota aukso raktu už savo tapytus paveikslus gimnazijos mokinių meno parodoj, kurią kas metai rengia Clevelande The Hall Bros. Co. Ji yra viena iš 25 iškilusių mokinių atžymėtų aukso raktu už savo meno paveikslus.

Parodoj buvo ištatyta apie 1000 paveikslų. Premiuoti paveikslai, jų tarpe ir Rasos, bus siunčiami į New Yorką, kur įvyks visos Amerikos gimnazijų mokinių meno paroda. Malonu, kad lietuviškas jaunimas veržiasi į pirmąsias vietas.

* CLEVELANDO JŪRŲ SKAUTŲ - ČIU Vietininkijos skautės, skautai ir jaun. jūrų skautai (bebrai) vasario 16-tos dienos išvakarėse turėjo smagią iškylą Metropolitan parke. Jaun. jūrų skautai, vadovaujami v.v. D. Kižio, padarė 2 mylių žygį.

Likusieji vadovai su tėvais ir sesėmis ruošėsi iškilmėms. Gri-

DONATAS RINGAUDAS NASVYTIS š.m. sausio mėnesį gavo bakauro laipsnį muzikos pedagogijoje. Jis studijas buvo pradėjęs Kauno konservatorijoje, tačiau vokiečiams ją uždarius turėjo mokslą nutraukti. Vėliau karui pasibaigus mokėsi Trossingeno Muzikos Institute Vokietijoje bet dėl emigracijos neteko užbaigti. Atvykęs į JAV studijas užbaigė Western Reserve Universitete Clevelande. Naujasis pedagogas numato dirbti mokyklose vadovaudamas orkestrams ir dėstydamas muziką.

Donatas Nasvytis yra Antano ir Kotrynos Nasvyčių sūnus -- vedęs Rimgaile Jonaityte, kuri yra baigusi Western Reserve Universitetą. Jie augina dukrelę Audrą.

žus bebrams įvyko oficialioji suėigos dalis, kurios metu keturi kandidatai: Antanas Bružas, Jūrius Čiurlionis, Petras Gaižutis ir Linas Stempuzis, išlaikę III-čią jaun. jūrų skautų patyrimo laipsnį, davė įžodį. Kaklaraiščius užrišo vadovas v.v. D. Kižys, o gero darbo mazgelį užrišo j.v.s. V. Petukauskas.

Po oficialios dalies visi pasivaišino ir temstant nuotaikingai skirstėsi namo.

* FRANK RAZGAITIS, Lithuanian Village, Inc., vienas iš direktorių, šiomis dienomis paskirtas Motl for Congress komiteto lietuvių demokratų Parmoje pirmininku.

Motl, jaunas teisininkas, kandidatuoja į Kongresą 20-jame distrikte.

Parmoje, Clevelando priemiestyje, kur gyvena nemažai lietuvių, F. Razgaitis gyvai ve-

Clevelando Neringos tunto jaunesnės skautės su vadovėmis ruošiasi Kaziuko mugę, kuri įvyks kovo 1 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Clevelandiečiai kviečiami gausiai atsilankyti. J. Garlos nuotrauka

kia jų politiniam sąmoningumui ir veiklai išjudinti.

* JULIA BROWN, savo laiku veikusi komunistų partijoje kaip FBI agentė, vasario 28 d. (penktadienį) 8:15 val. vak. Manger viešbutyje darys pranešimą apie savo patirtį komunistų partijos eilėse, būnant Clevelande.

Clevelandiečiams, besidominantiems komunistų veikla ir jų įtaka šioje kolonijoje turėtų būti įdomu arčiau susipažinti su komunistinės veiklos užkuliais, tuo labiau, kad neseniai įvykusios riaušės italų rajone dėl mokyklų integracijos parodė, kad toje akcijoje veikė net 7 išaiškinti komunistai.

* SOCIETY NATIONAL BANK atidarė savo naują Westgate sky-

rių, 20425 Center Ridge Rd., Rocky River, vasario 24 d. Tai 15-asis skyrius, atidarytas 11 metų laikotarpyje.

Prezidentas Mervin B. France praneša, kad naujuoju skyriaus vedėju paskirtas Alfred G. Val-len.

Naujojo skyriaus patalpos sudaro moderniško ir visais atžvilgiais jaukus ir patogaus banko įspūdį, kuriame be reikalingų technišky įrengimų apstu skoningumo ir meniškos aplinkos, sukurtos žinomų muralistų, kaip Louis Szanto ir Andrew Koraly.

* MINĖJO GIMTADIENĮ. Vasario 21, Nora Braziulienė surengė savo vyro Alf. V. Braziulio 64 m. gimtadienio paminėjimą. Dalyvavo keliolika jų artimų draugų.

* PAGERBTAS FEIGHAN, Sekmadienį, Sheraton - Cleveland viešbutyje, 1,700 svečių bankete buvo pagerbtas clevelandietis Kongreso atstovas Michael A. Feighan. Jis atstovauja 20-tą distrikatą. Atstovų Rūmuose jau nuo 1942 metų. Susipažinęs su lietuviiais, 1946 metais kalbėdamas Vasario 16-tos minėjime Feighan pasiliko Lietuvos gynėju ir draugu, dažnai iškelia rusų pavergtų tautų klausimą, paminėdamas Lietuvą.

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 3 mieg., 1½ vonios, gazo-karšto vandens šildymas. Sklypas 40 x 175. \$11,300.

3 kamb., vonia žemai, 3 kamb., vonia aukštai. Atskiri įėjimai. Puikus rūsys. Gerame stovyje. \$11,600.

2 šeimų 5-5, 1½ garažo. \$10,700.

2 šeimų 5-5, garažas. \$9,800.

1 šeimos, visi 6 kamb. žemai. \$9,500.

Investavimui

4 šeimų, pajamos \$260 mėn. \$18,000.

6 šeimų mūrinis. Kaina \$27,500.

7 butai, garažai, \$27,900.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Neringos tunto vyresnės skautės prie pagamintų rankdarbių Kaziuko mugėi. J. Garlos nuotrauka

Pilėnų tunto tuntininkas V. Jokūbaitis jauniems skautams duoda patarimų gaminant rankdarbius Kaziuko mugėi. V. Plodžinsko nuotrauka

Clevelando lietuviai skautai intensyviai ruošiasi Kaziuko mugėi talkinami savo vadų ir tėvų komiteto. V. Plodžinsko nuotrauka

NERINGOS SKAUČIŲ TUNTO KVIESLYS Visi į tradicinę KAZIUKO MUGĘ

Basi, batuoti, pentinuoti,
Pėsti, raiti ir važiuoti
Ateikite, - nesipeikite,
Atvažiuokite, - nesididžiukite

Į mūsų rengiamą mugę, kuri įvyks kovo 1 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Mugės atidarymas 12 val., po pamaldų. Po to seka spalvingas kermošius, lietuviški šilti pietūs, pyragai ir tortai, kavutė bei bufetas.

Mugės rengime talkina Skautiūninkių Draugovė, Pilėnų Skautų Tuntas, Skautai Akademikai ir abiejų tuntų Tėvų Komitetai.

4 val. p.p. mugės užbaigimas skautišku laužu.

Tikimės, kad Clevelando lietuviškoji visuomenė gausiai į mūsų tradicinę mugę atsilankys ir prisidės prie šio gražaus papročio išlaikymo.

Neringietės

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* JUOZAS BAČIŪNAS, PLB
PIRMINKAS išvyko poilsio į
saulėtąją Floridą.

RUOŠIAMASI MINĖJIMUI

ALT S-gos East Chicagos skyriaus iniciatyva, vasario 17 d., buvo sušauktas tarporganizacinis pasitarimas Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties minėjimui ruošti.

Pasitarimą, kuriame dalyvavo 18 atstovų, pravedė ALT S-gos skyriaus pirmininkas R. Nemickas. Buvo atstovaujamos 7 organizacijos.

Išrinktas minėjimui rengti komitetas, kurį sudaro: A. Rimkus, K. Pocius, J. Rimkūnas, K. Valėika, R. Nemickas, S. Vaišvila ir Z. Moliejus. Minėjimo programoje numatyta: iškilmingos pamaldos, paskaita ir meninė programa. Minėjimo data bus paskelbta vėliau.

* LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS CHICAGOS skyrius išsirinko naują valdybą tokios sudėties: inž. Pranas Urbutis -- pirmininkas, inžinieriai Rimas Banys ir Antanas Mačiulis -- vicepirmininkai, inž. Juozas Sakalas -- sekretorius ir inž. Romas Šiaudikis -- išdinininkas. Skyriaus adresas: 3845 W. 63 Place, Chicago, Ill. 60629.

* BOSTONO A.S.D. KORPI VYTIS metinė šventė įvyks balandžio 18 d. Maloniai prašomos visos kitos organizacijos tą dieną neruošti savo parengimų. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos spaudoje vėliau.

* A.A. VL. GRIGAITIENĖS garbei rengiamame koncerte, kovo 8 d. Jaunimo Centre, kad nesusidarytų ilgų kalbų rengėjai prašo velionės buvusių bendradarbių ir mokinių prisijusti savo prisiminimus, pažymint vien charakteringiausius įvykius, neminint biografijos, kad neužimtų daugiau dviejų minučių. Prisiminimus prašoma siųsti: S. Adomaitienei, ne vėliau kovo pradžios: 6727 So. Campbell Ave., Chicago, Ill., 60629.

* AKT. VITALIS ŽUKAUSKAS atliks programą Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės ruošiamam rengime kovo mėn. 4 d.

* VIETON VAIKŲ ar gėlių ant a.a. Stasio Leskaičio kars-to, paaukojo pinigais Balfui, kad sušelpit siuntiniais mirusiojo tėviškes neturtingus lietuvius: Liet. Mot. Atst. ir L.N.A. klubas \$25,00; L. ir Br. Biellukai -- \$10,00; G. ir P. Žilioniai -- \$10,00.

* DR. ANTANAS IR MARIJA GYLIAI, King Park, N.Y. gyven-tojai įstojo į Lietuvių Fondą penkių šimtų dolerių suma. LF adresas: 7243 So. Albany Ave., Chicago, Ill., 60629.

* PRANAS ŽIURINSKAS, Dirvos skaitytojas iš Danbury, Conn. atnaujinamas prenumeratą nusiskundžia, kad toje vietovėje nebedaug likę lietuvių, kurie dar pajęgtų skaityti lietuvišką spaudą.

Jis pats gimęs 1880 m. Seirijų valsč. Pažarnikų Kaime ir Amerikon atvykęs 1902 m., džiaugiasi lietuviška spauda ir savo laiške linki Dirvai ir toliau sklisti lietuvių tarpe Lietuvos gerovei.

* DIRVOS REDAKCIJA yra prašoma pranešti, kad PLB pirmininko J.J. Bačiūno straipsnis "Lietuvos nepriklausomybės idėja", tilpęs Dirvos 16 nr., buvo skirtas Pasaulio Lietuvio 4 nr. Kartu buvo duotas ir autoriaus sutikimas to straipsnio patalpintiui Dirvoje.

* ALT S-GOS WORCESTERIO SKYRIUS visuomet gyvai ir aktyviai jungiasi į bendrai iškeliamų ir siūlomų naudingų sumanymų vykdymą.

Skyrius pastoviai apmoka 5 Dirvos prenumeratas jos reikalingiems skaitytojams, skyriaus pirmininkas A. Vagelis uoliai tebeplatina Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleistas Laisvės Kovų Dainas, gi šiuo metu skyriaus valdyba, per sekretorių A. Zenkų užsisakė 5 egz. R. Spalio knygos Alma Mater.

Lietuvių Diena įvyks rugpiūčio 23 d.

Lietuvių Komiteto Pas. Mugei New Yorke rengti valdybos ir komisių susirinkimas įvyko vasario 15 d. Dalyvavo 22 nariai (komiteto sudaro 46 nariai). Pirmininkas patiekė darbotvarkę iš 11 punktų, kuri buvo svarstoma iki vidurnakčio.

H. Kulber padarė pranešimą apie gautus ženklelių projektus ir pasiūlė susirinkimui susipažinti ir nutarti, kurį ženklelio projektą Komitetas turėtų pasirinkti. Po balsavimo paaiškėjo, kad ženklelio konkursą laimėjo Australijos lietuvaitė R. Kavaliauskaitė.

Vytautas Vaitiekūnas padarė pranešimą propagandinio ir programos leidinio reikalu. Programos leidinys bus su skelbimais ir parodoje pardavinėjamas po \$1,00.

Bronė Spudienė informavo apie patalpas raštinei Lietuvių Dienos reikalais informuoti ir patarnauti lankytojams. Nutarta pasinaudoti VLIK patalpomis, kurios randasi patogioje New Yorko miesto dalyje.

Lietuvių Dienos programa: Kazys Vasiliauskas pranešė apie Pasaulinės Muges vadovybės paskutiniu laiku padarytus pakeitimus. Lietuvių Dienos programa pasikeičia ir išplečiama, nes bus daugiau laiko ir vietoje 3 valandų, kaip pirmiau buvo numatyta, dabar bus galima pradėti nuo 9 val. ryto ir tęsti iki 5 val. vakaro.

Svečių Priėmimo Komisija, kun. L. Jankaus pranešimu, yra pasiruošus aprūpinti nakvynėmis privačiai ir viešbučiuose, suruošti vaishes Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne ir patarnauti transportacija. Paaiškėjo, kad reikės daryti dupriėmimus, ypač kuomet tikimasi turėti 13,000 - 15,000 dalyvių. Antras priėmimas yra numatytas padaryti viešbutyje su tinkama jaunimui programa. Pirmininkas pranešė, kad Lietuvių Dienos programa numatyta įrekorduoti.

Algirdas Budreckis, jaunimo sekcijos pirmininkas, pranešė, kad jaunimas yra stipriai susiorganizavęs ir pilnai pasiruošęs Lietuvių Dienos pravedimui smarkiai padirbėti ir Komitetui visais reikalais talkininkauti. Iš plataus pranešimo išaiškėjo, kad jau yra daug padaryta: Kestutis Čižtinas tvarkys centrinę informaciją, Evaldas Remėža tvarkys eisenos reikalus, Vytautas Jurgėla rūpintis programų pardavimu ir informacinio leidinio išdaliniu, Antanas Vainis Stadijono tvarkymo reikalais. Algirdas Budreckis pirmininkauja visiems jaunimo sekcijos reikalams. Aleksandras Vakselis pirmininkas sporto programos pravedimo reikalais.

Finansų reikalais platų pranešimą padarė pulk. Jonas Šlepetys. Naujas Finansų Komisijos pirmininkas nusiskundė, kad per pusantrų metų finansų reikalai yra labai mažai padaryti ir kad dabar yra numatytas naujas vėjus su visais reikalingais pasiruošimais.

Finansų reikalais platų pranešimą padarė pulk. Jonas Šlepetys. Naujas Finansų Komisijos pirmininkas nusiskundė, kad per pusantrų metų finansų reikalai yra labai mažai padaryti ir kad dabar yra numatytas naujas vėjus su visais reikalingais pasiruošimais.

BIRUTĖ DRUNGLENĖ, ALGIRDAS T. ANTANAITIS IR DOMAS VELICKA SUDARO KOMISIJĄ DIRVOS NOVELĖS KONKURSO LAIMĖTOJUI ATRINKTI IR PASKELBTI

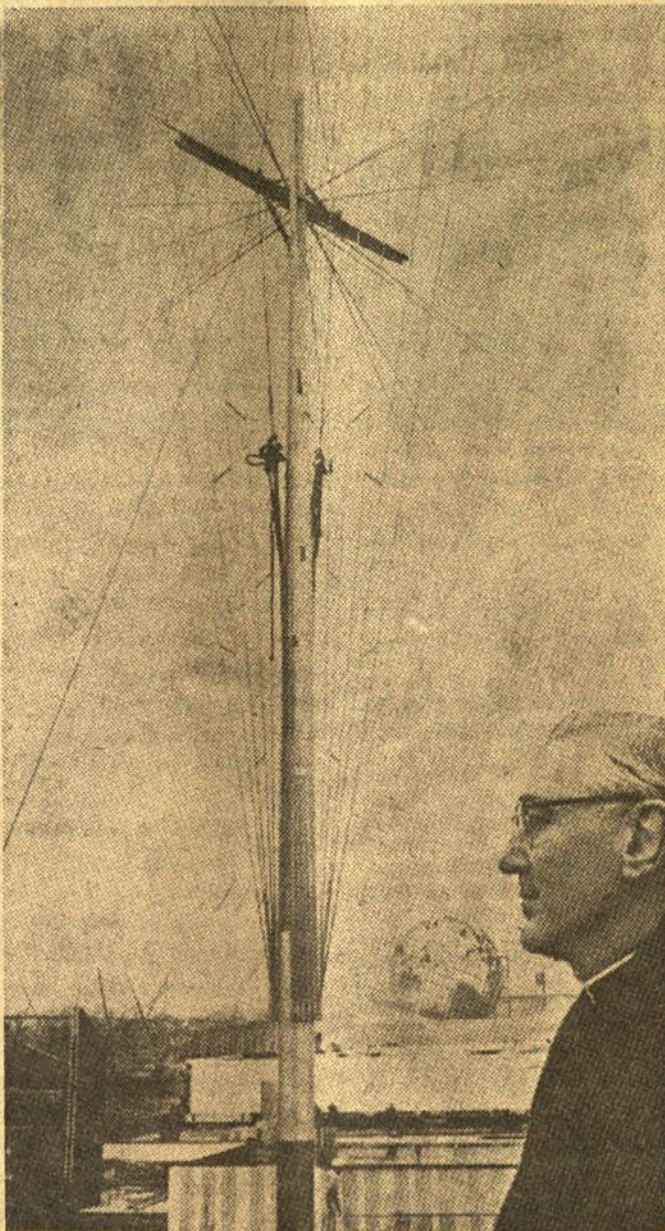
Visi trys chichagiečiai, visi trys artimai susigynę su lietuvių literatūros problemomis.

Praėjusių metų Dirvos novelių konkurse dalyvavo autoriai su 15 kūrinių. Laimėtoju buvo rašytojas Jurgis Gliada.

Tikimasi, kad ir šiemet suplauks gražūs derlius lietuviškos kūrybos.

Dirvos novelės konkurso pastoriu mecenatu yra Simas Kašelio-nis. Turime pagrindo manyti, kad šiemet novelių konkurso dalyviams premijuoti gali atsirasti ir daugiau mecenatų. Sužinoję tiksliau, -- paskelbsime.

Novelių autorius -- konkurso dalyvių prašome jau dabar pradėti siųsti kūrinius Dirvai, pažymint "novelių konkursui".

Dail. Vytauto Jonyno suprojektuotas kryžius, kuris pastatytas prie Vatikano Paviljono Pasaulinėje Mugeje New Yorke.

LIETUVIŲ DARBAI PASAULINĖJE MUGEJE

NEW YORK -- Pereitą savaitę Pasaulinės Muges rajonas pasipuošė pirmuoju lietuvių menininko kūriniu: prie Vatikano paviljono į dangų iškilo 42 pėdų kryžius -- krikščionybės simbolis. Šio kryžiaus autorius yra dail. V. K. Jonynas, pagal kurio projektą šį auksinės spalvos aluminijaus kryžių pagamino Columbian Art Metal Works, Guttenberg, N.J. Kartu su baze, nuo kurios kryžius kyla 100 pėdų į viršų, jis sveria 400 svarų. Plieninės adatos -- spinduliai, einą iš sankryžos auksinio centro, sudaro kryžiaus trijų dimensijų spūdį. "New York Herald Tribune", aprašydamas šį įvykį, pažymėjo, kad kryžiaus autorius yra lietuvis dailininkas, turįs savo meno studiją New Yorke. Taip pat laikraštis pažymėjo, kad dail. V.K. Jonynas yra daręs Vatikano valstybei pašto ženklų projektus. Be šio kryžiaus, dail. Jonynas yra gavęs iš Vatikano

suprojektuoti ir kitas architektūrinės puošmenos Vatikano paviljonui. Kito lietuvių meninio projekto

mais, kad sukelti reikalingą sumą pinigų Lietuvių Dienos Pas. Muges reikalams.

Antanas Šetikas, Komiteto išdinininkas, savo pranešime nurodė apie gautas aukas ir padarytus išmokėjimus. Iš pranešimo paaiškėjo, kad gautos aukos neviršija 5 tūkstančių dol. Newarko senosios kartos lietuvis Juozas Kralikauskas paaukojo šimtą dolerių.

Lietuvių dienoje dalyvauti užsiregistravo 38 chorai ir 20 tautinių šokių grupių, viso 450 šokėjų. Jų sudarinimui meninių programų sekcijų pirmininkai lankys choristus ir tautinių šokių grupes įvairiose JAV ir Kanados lietuvių vietovėse. Tai yra didelis, daug laiko, vargo ir pinigų reikalaujantis darbas.

Mugės lankytojai jau dabar turėtų pasirūpinti, kad įjastotogose sutaptų su Lietuvių Diena -- rugpiūčio 23 dieną. Patartina ypač iš toliau vykstantiems gauti papildintą transportaciją.

A.S. Trečiokas, Spaudos - Inform. kom. narys

Mirė žinomas baltimorietis Vincas Velžis

Netekome didelio patrioto, ne-nuilstamo Baltimorės lietuviškų organizacijų veikėjo, įvairių su-važiavimų dalyvio, Lietuvių Fon-do nario ir kitų fondų rėmėjo.

Pakartotinai pabūdamas ligo-ninėse, vasario 13 d. velionis at-siskyrė su šiuo pasauliu, nenuils-tamo darbo išvarginta jo širdis pagaliau nustojo plakusi.

Dar tik prieš dvejis metus, 1962 m. balandžio 5 d. ALT Sąjungos Baltimorės skyriaus iniciatyva

baltimoriečiai atšventė velionies Vinco Velžio 70 metų sukaktuves. Tą savo gimtadienį švenčiant, velionis nesitikėjo, kad nebesu-lauks 72 gimtadienio.

Vincas Velžis gimė 1892 m. ba-landžio 5 d. Aukštikalnių k. Pas-valio valsčiaus ir parapijos. Še-šiolikos metų jis atvyko pas savo broį Benediktą į Bostoną. Padir-bėjęs su broliu pianinų fabrike įsteigė foto studiją. Būdamas ga-bus, darbštus ir švelnus, malon-naus būdo, jis fotografijos dar-bą greit išplėtė ir gerai vertėsi. Pirmajam pasauliniam karui kil-us buvo mobilizuotas ir kaip fo-tografas darė vakarų fonto nuo-traukas iš lėktuvo. Po karo įsi-gijo fotografijos verslamonę Bal-timorėje. Čia velionis, būdamas didelis lietuviybės mylėtojas, įsi-jungė į plačią lietuvišką veiklą. Nebuvo lietuviškos organizacijos, kurioje jis nebūtų dalyvavęs. Jis buvo 14 organizacijų narys ir vienu laiku 6 organizacijų pirmi-ninkas. Jis pats sakydavo: "Koks tik lietuviškas darbas būdavo su-manytas, aš prie kiekvieno pri-sidėdavau". Tokią darbo naš-tą užsikrovęs, jis visą savo laisva-laikį, visus skemadienius pralei-davo Lietuvių Salėje organizaci-jų susirinkimuose. Tai negalėjo neatsiliepti į jo sveikatą.

1948 metais V. Velžis fotogra-fijos darbą perleido kitam asme-niui, o pats kartu su savo žmona, čia gimusia Frances Milaševičiute - Velžiene įsteigė Staty-bos ir Paskolų B-vę. Čia taip pat gerai sekėsi ir per 12 metų su-darė stambų kapitalą. V. Velžis buvo pirmas baltimorietis, įne-šęs Lietuvių Fondan 1000 dolerių. Kaip daug nusipelnęs lietuviųbei prieš porą metų V. Velžis tapo išrinktas ALT Sąjungos Baltimo-rės Skyriaus garbės nariu.

Prieš kokius penkerius metus velionies sveikata pradėjo šlu-buoti. Gydytojų priemonių palai-komas velionis vis dar darbuosi, tik paskutinius metus dirbo su pertraukomis. Pasimirė vasario 13 d. nesulaukęs nė vasario 16, ku-rią jis taip brangino.

Palaidotas vasario 17 d. Holy Redeemer kapinėse didelio būrio draugų palydėtas. Paliko žmoną Frances, dukrą Audrę ir sūnų Vincą.

Amžino atilsio mielam tėvy-nainiui.

K. Pažemėnas

DETROIT

KAZIUKO MUGĖ

Visi Detroito skautai ir skau-tės ruošiasi mugei: drožia, dažo, lipdo, siuva, piešia. Visi pasiry-žę prekiauti, praveisti žaidimus, laimėjimus ir savo organizacijai uždirbti lėšų. Artėja vasara su nuostabia stovykla, o palapinės kiauros...

Tėvėlių tvarkoma veiks valgyk-la, cukrainė ir kavinė.

Triukšmingoji senoji Kaziuko mugė jau čia pat. Maioniai kvie-čiami visi į ją atvykti "apsi-pirkti" ir papiepti.

Kaziuko mugė įvyks kovo mėn. 1 d. sekmadienį Lietuvių namuo-se. Atidarymas 10 val., pabaiga 3 val. p.p.

Pleasure time...every time...enjoy a STROH'S
Taste what fire-brewing does for beer flavor!
It makes Stroh's lighter, smoother...refreshing
as a welcoming smile. Have a Stroh's,
America's only fire-brewed beer.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

PREMIUM QUALITY ALWAYS... POPULAR PRICES EVERYWHERE!

Kauno Dramos Teatro aktoriui

PETRUI KUBERTAVIČIUI

mirus, Dalią Kubertavičiūtę - Maurukienę ir arti-muosius liūdesio valandoje užjaučiame.

Bronė Dikininė
Marija ir Algimantas Dikiniai